

Naročnina mesečno
25 Din, za ino-
zemstvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Teror se nadaljuje

V tistem sovjetskem paradižu, ki nam ga znani vodja komunističnih intelektualcev Evrope, francoski pisatelj Gide, slika kot peklo, v katerem je vsaka svobodna misel prepovedana — zaradi te ugotovitve so evropski rdeči svobodomislci Gida sedaj ekskomunicirali — v rdečem paradižu torej se v kratkem začne tretji proces zaradi veleizdajstva pravoverne komunistične miselnosti in države. Avgusta meseca 1936 so Sovjeti sodili in usmrtili Zinovjeva in Kamenjeva, februarja 1937 Pjatakova in njegove tovariše, prihodnji mesec pa pride na vrsto skupina Rikova. Če sklepamo po naraščajočem besu rdečega diktatorja Stalina in po še bolj naraščajoči opoziciji proti takemu režimu, vrsta procesov s tem še ne bo zaključena.

Danes smo že v osemnajstem letu boljševiške revolucije, ki bi bila morala ustvariti najidealnejšo državo na svetu, v kateri bi izginila vsa razredna nasprotja, v kateri bi proletarijat ustvaril popolno soglasje vseh tvornih socialnih sil in bi morala v nasprotju z buržoaznimi državami, kjer vladajo sebičnost, sovraštvo in vsi slabi nagoni sploh, zavladati naravnost nebeška morala. Čeprav naši sovjetofili zagovarjajo temu nasprotujoče, čisto nenormalne razmere v sovjetski Rusiji s tem, da se socialistična vzor država ne da ustvariti čez noč, bi sodili, da bi bili Sovjeti v Rusiji v osemnajstih letih pač lahko že ustvarili vsaj kolikor toliko normalne razmere, da ne bi padale glave druga za drugo v neprestani reki krvi, tako da je v tem oziru Stalinov režim že zdavnaj prekosil carizem. Po osemnajstih letih pa bi tudi lahko že vladal vsaj minimum duhovne svobode, da ne govorimo o dostojni življenjski ravni delovnega človeka, saj se razvija sovjetska Rusija že dolgo čisto nemoteno od inozemstva, ki Rusijo naravnost obsipa s svojimi simpatijami in niti svojih meja ne brani pred invazijo rdečih »mesijanskih« idej. V tako ugodnih razmerah kot Rusija ni bila še nobena država, oziroma nobeno človeško občestvo, da v celoti uresniči svoj zamisel o državi, kakor je ruski komunizem, kateremu služijo neurejene socialne razmere na zapadu, fatalistična vdanost ruskega ljudstva, ki lahko prenaša največje žrtve v pričakovanju raja na zemlji, in liberalnost ali nespособnost — človek ne ve, kateri izraz je primernejši — evropskih režimov, ki jih mirno lahko izpodkopa vsak, komur se zljubi. Kljub temu sovjeti niso niti zgradili oziroma normalizirali svoje lastne sovjetske države niti niso mogli zaneti svetovne revolucije, ki je kulturni narodi zapada očitno ne marajo, in v sami Španiji so množice, ki so verjele vanjo, globoko razočarane nad nesposobnim terorizmom rdečih kolovodij.

Torej zopet bomo imeli v sovjetskem procesu s krvavim koncem, ki je že vnaprej določen. Sedaj se le razkriva, zakaj je Stalin pomilostil Radeka in Sokolnikova, zakaj izve se, da sta ta dva moža že izpovedala »zelo težke« stvari, katerih bodo obtožili Rikova in njegove tovariše, katerim je Stalin namenil smrt. Sovjetsko časopisje že ves čas, odkar je mirni drugi proces, zahteva, naj se pomilostitev Radeka in Sokolnikova preklicuje in naj jih postrelijo, kar je stari trik Stalinovega režima, ki hoče oba ta dva žida temeljito prestrašiti, da bodo njune izpovedbe o obtožbah tretjega procesa tem »temeljitejšee«. Ker skupino Rikova že dolgo obdelujejo v znani Ljubljani, ni dvoma, da bodo tudi ti obtoženci v celoti priznali svojo krivdo, ki jim jo oblastni organi in takozvano »javno mnenje« dan na dan sugerirajo, tako da sami verujejo vanjo. Zato bomo v kratkem zopet priče komedije, kateri bo kot predsednik revolucijskega tribunala predsedoval znani specialista za vodstvo takih procesov, žid Ullrich, zastopnik užaljene komunistične zavesti in države pa bo zopet Višinski, poljski žid, ki je svoje rodno ime že pozabil.

V inozemskih listih, ki zavestno ali nezavestno smatrajo za svojo dolžnost, da zagovarjajo Stalinov režim, ter imajo v svoji službi ljudi, kateri si dajejo videz strokovnih poznavalcev komplicirane sovjetskega ustrojstva in njegove čisto svojevrstne ideologije, smo brali, da je Stalin z »višjega zgodovinskega razgleda« popolnoma upravičen, da preganja takozvane trockiste. Dokazujejo, da je Trocki vodja vseh onih, ki oznanjajo revolucijo zaradi revolucije same, ki torej hočejo permanentno revolucijo in bi radi sovjetsko Rusijo držali v revolucijski mrzlici najvišje stopnje, da bi se revolucija razširila na ves svet, dokler se ne ustvari »nov človek in nova zemlja«, o kateri sanjajo preroki boljševiškega utopizma. Stalin pa hoče nasprotno čim prejšnjo normalizacijo Rusije, postopno, previdno in neizgovornim razmeram in toku življenja prilagodujočo se boljševizacijo, ohranitev nacionalnih podlag Rusije, ki je v svojem kmetskem jedru hudo konservativna, dočim inteligenca plava v nedosežnih oblakih bujne fantazije. Vse to pa da ima ost tudi proti antisovjetskemu židovstvu, ki bi se ga Stalin rad iznebil, ker je bolj rušeč nego gradeč element. V vsej tej razlagi je jedro resnice samo v tem, da Stalin želi ruske razmere čim prej normalizirati in da mu je Trocki, s katerim se je že Ljening končno sprl in ga pognal iz Rusije, pri tem najbolj na poti. Da bi pa Stalina, ki je iz turških plemen na Kavkazu, vodilo kakšno rusko tradicionalno nacionalno čustvovanje, je samovoljna domneva. Saj je v tem oziru bil vedno čist in dosleden maksist, ki mu je nacionalna tradicija samo škodljiva ostalina raznih verskih in moralnih čustev ter socialnih in kulturnih usledin prošlosti, ki jo more premagati samo integralna internacionalna brezverska in ekonomska miselnost nepotvorjenega marksizma. Kar pa se tiče židovstva, je treba ugotoviti samo to, da so vsi Stalinovi sodelavci na najvažnejših mestih državne uprave skoro izključno sami židi in da je Stalin sam še nedavno izjavil, da je antisemitizem eno najnevarnejših kontrarevolucionarnih agitacijskih sredstev, ki ga je treba odločno pobjati. Tudi Vorosilov in tisti bog nacionalizma, kakor so ga skušali naslikati nekateri naivni evropski sovjetofili, ampak je po izjavah pravih poznavalcev Rusije precej omejen vojsčak, ki marksistični ideologiji slepo sledi.

Uradni komuniké o zasedanju Balkanskega sporazuma

Atene, 18. febr. AA. Popoldne so v zunanjem ministru izdali tole sporočilo o atenskem zasedanju stalnega sveta:

Stalni svet Balkanske zveze je imel svoje peto redno zasedanje v Atenah od 15. do 18. febr. t. l. pod predsedstvom dr. Stojadinovića, predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra ter sedanjega preda. stalnega sveta Balkanske zveze.

Posvetovanja stalnega sveta so potekla v ozračju, obelženem s najprisrčnejšim prijateljstvom, in so omogočila, da se vnovič ugotovi popolna enotnost stališev nosilcev zunanje politike štirih držav, in solidarnost, ki drži balkanske zveznike.

Ko se je vsestransko proučil splošni evropski položaj in vprašanja, ki posamič zanimajo države Balkanske zveze, se je svet sporazumel, da potrdi svojo voljo, da se ima delovanje Balkanske zveze

razvijati s namenom, da pripomore k ohranitvi mira. Vsako prizadevanje v tej smeri, bo imelo popolno podporo Balkanske zveze.

Zvesta privrženka Zveze narodov je Balkanska zveza odločena aktivno sodelovati pri delu v Zenevi, da bo v sedanjih težavnih razmerah Zveza narodov mogla izvršiti svoje visoko poslanstvo.

V okviru mednarodnega delovanja v korist mira, ceni svet Balkanske zveze posebno nedavno sporazum med Veliko Britanijo in Italijo, ker pomeni ta sporazum važen činitelj za ohranitev mira in stabilnosti v Sredozemskem morju.

Stalni svet je s zadovoljstvom vzel na znanje sklenitev pakta prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo, podpisan v Belgradu 24. januarja t. l. Ugotovil je, da ta pakt ustreza cilju Balkanske zve-

ze, to je ohraniti in utrditi miru na Balkanu. Zato misli, da pomeni bolgarsko-jugoslovanski pakt dragocen prispevek k obnovi prijateljskega sodelovanja med vsemi balkanskimi narodi.

Stalni svet je vzel na znanje sklepe gospodarskega sveta, sklenjene na Bledu 15. julija 1936, in sprejel podobne ukrepe za njihovo izvedbo.

Ceneč pravo vrednost dela, ki ga tisk prispeva k delovanju Balkanske zveze, je stalni svet s zadovoljstvom ugotovil prisrčnost, ki je odlikovala zasedanje tisk. konference države Balkanske zveze.

Prihodnji sestanek stalnega sveta Balkanske zveze bo septembra v Zenevi, za redno skupščino Zveze narodov.

Atene, 18. febr. Predsednik vlade dr. Stojadinović je noč ob 21 odpotoval iz Aten.

Anglija bo izdala za svojo oborožitev 1500 milj. funtov!

London, 18. febr. Spodnja zbornica je začela veliko debato o vladnem načrtu za oborožitev. Zankrat zahteva vlada za oborožitev 400 milijonov funtov, pravi pa, da bo vsega skupaj v prihodnjih letih zahtevala od naroda za oborožitev ni manj kot 1500 milijonov funtov. Zahteva vlade bo gotovo sprejeta, ker je danes tudi delavska stranka prepričana, da je poslabšanje mednarodnega položaja v prvi vrsti kriva Velika Britanija, zato ker je po vojni občutno zmanjšala svojo mornarico in armado. Zallibog bo zdaj morala zato v teku petih let izdati ogromno vsoto 1500 milj. funtov, ki se mora smatrati kot cena, katero bo morala Vel. Britanija plačati za ohranitev mira. Debata se bo danes gibala v smeri znanega večerjanskega govora Chamberlaina, ki je dejal, da je sramota, da kulturni narodi rajši propadajo pod bremenom ogromnih izdatkov za vojsko, namesto da bi reševali svoje spore na podlagi kompromisov. Tudi liberalna stranka je za oboroževanje, dasi se bolj, da ne bi ta politika Velike Britanije zapeljala do tega, da

bi sploh opustila politiko Zveze narodov in kolektivne varnosti.

Iz Bele knjige, ki jo je predložila parlamentu vlada, posnemamo, da hoče vlada poleg dveh ladij-velikank, ki sta se že začeli graditi, zgraditi še tri nove, torej vsega skupaj 5. Število križark se pomnoži od 50 na 70 in se bosta zgradili tudi dve novi ladij-letalonoski, s čemer bo število teh ladij doseglo eskadro 10 letalonosk. Zanimivo je, da vlada nikakor ne misli opustiti okrepitev svojih strateških točk na Sredozemskem morju, kljub temu, da je z Italijo sklenila gentlemen-agreement, ampak da jih bo še naprej okrepjevala zlasti s pomorskimi letali.

Kar se tiče armade na kopnem, se bodo izdale velike vsote za motorizacijo in za municijske rezerve, kakor tudi za vojašnice. Zelo se bo seveda okrepijo tudi letalske brodogradnje. Že zdaj je moštvo letalske vojske močno 50.000 mož — napram 31.000 v letu 1934, to atanje pa se bo zvišalo dalje, tako da se računa, da bo zgradila Anglija najmanj 10.000 novih letal.

Težave mednarodne kontrole

Pariz, 17. februarja. Dočim so listi, ki podpirajo kompromisno politiko ministrskega predsednika Bluma, zelo optimistični, kar se tiče sklepa velesil, da se španski požar lokalizira, se v levem taboru opaža veliko razočaranje, ker so tam računali s porazom španskih nacionalistov s pomočjo francoskega orožja in prostovoljcev. Pa tudi drugi krogi, ki gledajo položaj s treznimi očmi, opozarjajo na velike težoke, na katere bo zadel akcija velesil v svrhu kontrole španskih meja na kopnem in na morju. Praktična izvedba sklepa nevtiraliteta odbora, ki morajo biti realizirani 7. marca, v podrobnostih še sploh ni urejena in bo treba zato veliko sej, posvetovanj odborov in pododborov. Po pravici se mnogi sprašujejo, ali ni bil datum, ko bodo vse te odredbe morale stopiti v dejansko veljavo in se izvrševati, veliko prekratek. Glede prepovedi prostovoljcev velja na primer v Angliji, da mora dobiti vsak angleški državljan potni list za inozemstvo in mu nikakor ni treba povedati, da gre na primer v Španijo, ako ima ta namen. Tudi po cesti skozi Peripignan se bodo lahko iz Francije podajali prostovoljci v Španijo, če bodo na primer izjavili, da gredo tjakaj prodajati konjanj ali pa, da jim je v Španiji obljubljeno oziroma zasigurno kakšno delo. Mednarodne kontrolne komisije na kopnih mejah ob Pirenejskih in ob Portugalski bodo imele bolj simboličen pomen, ker bodo dejansko stražo tvorile francoske oziroma portugalske oblasti in obmejne čete, dočim bodo mednarodne komisije v posameznih centrih ob meji izpostavljene večnim konfliktom z domačimi oblastmi.

Nerešeno je tudi vprašanje, katere velesile bodo blokirale špansko obalo. Francoska vlada bi najraje videla, da bi vršili kontrolo nad obaljo, ki je v oblasti nacionalistov Francija in Anglija, dočim pa bi se kontrola nad rdečo obaljo poverila Italiji in Nemčiji. Druga struja je pa za to, da bi kontrolo vršilo skupno francosko-angleško-nemško-italijansko vojno brodogradnje. Nekateri se tudi boje, da ne bi sovjetska Rusija delala velikih te-

žav, ker nameravajo njeno brodogradnjo od mednarodne kontrole sploh izključiti.

Tudi se ni rešeno vprašanje sporazuma s Portugalsko, ki še danes ne dovoli, da bi se vršila na njeni kopni meji s Španijo mednarodna kontrola. Ako se bi pa skušali izvajati nad Portugalsko prevelik pritisk, kakor to želi Francija, bi nastala nevarnost, da bi Italija in Nemčija našli povod, da se sporazum o kontroli požene v zrak.

Rusija hudo razočarana

Vendar večina meni, da se bodo ta vprašanja ugodno rešila, ker si nobena velesila ne želi zaradi Španije vojnega konflikta, Rusija pa je očitno zagrenjena, ker na eni strani sumi, da je Blum, ki mora v zunanje-političnem oziru jadrati pod angleško zastavo, na notranje-političnem popršču pa je zaradi velikih gospodarskih težav, ki zopet grozijo Franciji, primoran iskati sodelovanja desnice, rdečo Španijo »izdale« — na drugi strani pa je Stalin razočaran, ker komunisti v Španiji niso dosegli tistih uspehov, ki jih je pričakoval sovjetski režim, ampak je nevarnost, da bodo Larga Caballera pognali liberalci in anarhisti ter drugi elementi, ki z rdečo komando že dolgo časa niso zadovoljni. Kar se tiče Italije in Nemčije, sta pa prepričani, da bo zmagal general Franco, za katerega je najboljša agitacijsko sredstvo na španskem strašni teror, ki ga uganja rdeča strahovlada v Valenciji. V Angliji in Franciji odločilni krogi očitno mislijo na to, da bo blokada imela za posledico, da bodo Španci začeli razmišljati, ali ne bi bila boljša medsebojna sprava, nego krvavo klanje, ki bo deželo prineslo na rob propada in je popolnoma spravilo v odvisnost od tujih sil. Računajo tudi s tem, da sta se obe vojujoči stranki hudo izčrpali in utrudili. Tako hitro pa do sprave gotovo ne bo prišlo, kakor v Parizu računajo, kjer menijo, da bo v Španiji že marca meseca nastopil mir. Treba je pomisliti, da imamo v Španiji vladno v Valenciji, v Burgosu, v Barceloni in v Bilbau,

kjer vladajo Baski. Četudi bi se izločili komunisti, ki so pokazali, da ne znajo vladati, ampak samo ljudi iztrebljati, ostane še vedno tak velik prepad med desnico in levico, med veleposestvom in kmetskimi nemani, med španskim centralizmom in katalonsko-navarsko-baskim avtonomizmom, ki se je danes že popolnoma prelevil v zahtevo po popolni neodvisnosti, da je do sprave v Španiji še zelo daleč.

Francija in Nemčija že storili ukrepe

Pariz, 18. februarja Dopoldne je bila seja ministrskega sveta v Elizijski palači pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Zunanji minister Delbos je na seji poročal o najnovejših pogajanjih v pododboru za nevmešavanje, ki so se končala s sklenitvijo dogovorov o organiziranju nadzorstva. Minister je v celoti navedel ukrepe, ki jih je Francija izdala v tem pogledu, ukrepe, ki se morajo z njimi recipročno popolnoma skladati, ukrepi držav, ki so pristale na londonsko konvencijo. Dalje je minister predložil predsedniku republike v podpis uredbi o potnih listih in vizih in uredbi o povečanju letalske policije. Dalje je poročal o odločkih in okrožnicah, ki jim je na vseh področjih namen strokito izvajanje dogovora o nevmešavanju.

Ministrski svet je soglasno odobril vse predložene tekste.

Takoj po seji je predsednik republike Lebrun podpisal več ukazov, kako naj se zapre vsa meja proti Španiji in tako onemogoči odhod prostovoljcev v Španijo. V vseh obmejnih postajah in lukah bo uvedena posebna policija. Ob obali proti Španiji dobi policija posebne ladje, ki bodo opremljene s posebnimi radijskimi postajami ter bodo v stalni zvezi z ostalimi ladjami, ki bodo krožile ob francoskem obrežju.

Pariz, 18. febr. (Havas) Iz Berlina poročajo: Zakon, ki ga bo izdala nemška vlada, da je nemškimi državljanom prepovedan odhod na Špansko kot prostovoljcem, bo veljal tudi za tujce, ki žive na nemških tleh. Tudi tisti tujci, ki bi iz drugih držav hoteli čez nemčijo potovati na Špansko, ne bodo dobili tranzitnega vizuma. Zakon bo določal izredno stroge kazni za osebe, ki bi ga prekršile.

Iz Španije

Salamanca, 18. febr. AA. Havas: Uradno se objavlja, da je bil na asturski fronti odbit napad rdečih. Na bojišču so sovražniki pustili znatno število mrtvih. Na madridskem bojišču smo odbili napad na zahodni park. Pred Maranozo je bil odbit napad madridskih čet, ki so napadale v tankih. Od šest tankov sta bila dva uničena. Vzhodno od reke Jarame napredujejo naše čete. Sovražnik je poskušal napasti, pa je pustil na bojišču tri tanke.

Madridska rdeča radijska postaja priznava, da je pred Taragonom prišlo do boja med nacionalisti in rdečimi silami in da so se rdeči morali umakniti z velikimi izgubami. V tem boju je padel francoski komunistični poslanec Martel, ki je pred kratkim stopil kot prostovoljec v vrste madridske vojske.

Dunajska vremenska napoved: Zboljšanje vremena, ponekod jasno, v višinah zjutraj mraz, čez dan topleje.

že davno javno obžaloval svoje »težke zmote«, kakor sta jih Rikov in Ugljanov, ki so se ves čas svoje izolacije obnašali vseskozi lojalno.

Se en vzrok je: treba je odvrti pozornost ljudstva od zelo težkega gospodarskega položaja, ki vlada v sovjetskiji, in ta špekulacija se bo gotovo obnesla, dasi imajo vsi taki eksperimenti seveda svoje meje, saj bo tudi klasičnega ruskega potrpljenja gotovo enkrat konec. Ne vemo, kako dolgo bosta ruski delavec in kmet verjela, da sta neuspehom Stalinovega gospodarskega načrta krivi »sabotažne in »snijonažne«. Lanska žetev je bila izredno slaba, cene živilom se silno in naglo dvigajo. Tudi zima je letos izredno kruta in ruski kmet, ki ga režim do zadnje možnosti izžema, čedalje huje stoka. Ideološko razpoloženi ruski delavec pa bo enkrat tudi moral biti razočaran, zakaj težko je ohraniti ga pri dobri volji, če mora v državnih konzumih plačevati za kilogram masla 25 rubljev (875 din), za jajce po 1 rubelj (33 din) in, ker gotovih živil dostikrat sploh ne dobi, za pet in dvajset odstotkov dražje, nego je očiščena cena. Chi vivrá, vedrá...

nja režimskega terorja v Rusiji. Pri Rikovu in njegovih tovariših pride v poštev še to, da takozvanega masnega terorja sploh niso nikoli odpravili, če izvmemo edinega Beloborodova, ki ga bo zadela zaslužena kazen usode, če bo v tretjem procesu kot soobtoženec moral plačati s svojo glavo, saj vemo, da je podpisal zverinski umor carja Nikolaja II. in njegove družine. Tudi je takozvana desničarska opozicija bolj nevarna nego opozicija Trockega, ki v množici ruskega ljudstva ni imela nobene opore, ampak je svoje pristaje našla in jih še ima izključno med izvestnim delom intelektualcev. In to je glavni vzrok, da se jih bo Stalin sedaj iznebil, kakor se je iznebil trockistov, ki so prišli na vrsto preje zato, ker so usmrtili te širši množicam nesimpatičnih elementov rodile manj odpora, kakor je Stalin pričakoval, mogoče celo nekaj odobravanja. Dočim bo tretji proces nekoliko težja zadeva, dasi je režim že našel razne sabotažne in tudi vohunske akte, za katere bodo odgovornost valili na buharinsko opozicijo. Toda Stalin je prepričan, da bo ruski mužik tudi to prenesel, dasi bomo v tem slučaju priče neusmiljenja in prave podlosti, saj je Buharin

Debata o proračunu

Govor zastopnika večine

Javna dela, razdolžitve, armada

Belgrad, 17. febr. m. Današnja seja narodne skupščine se je pričela okrog 8.40. Na vrsti je bila proračunska debata v načelu. Govorilo je več govornikov. Načelna debata bo v skupščini trajala do 23. t. m., nakar se bo glasovalo o državnem proračunu v načelu. Debata v podrobnostih bo trajala v skupščini do 6. marca, nakar bo proračun dobil v nadaljni pretres senat. Pretres bo v načelu in v podrobnostih končan do 23. marca. Tako bo državni proračun sprejet še pred katoliškimi velikonočnimi prazniki.

Govor Gavriloviča

Prvi je govoril Oton Gavrilovič (JRZ). Uvodoma izjavlja, da sedanja vlada že v drugi predloga skupščini svoj proračun ter ima skupščina že drugi priložnosti baviti se z delom sedanje vlade. Govornik je prešel na finančno politiko sedanje vlade ter pravi, da ima proračun naslednje karakteristike: da so izdatki povišani za 625 milijonov din. Pravi, da so izdatki ne morejo zmanjšati, čeprav se to vedno poskuša in da se gradnje cest, železnice, popiranje raznih socialnih akcij države ne morejo opustiti. Izdatki so v proračunu razdeljeni: 1. obveznih dolgovi je 1 milijardo, 2. pokojnin in invalidnin 1 milijardo 100 milijonov, 3. izdatkov ministrstva za vojsko 2 milijardi 500 milijonov din, skupno 4 milijarde 600 milijonov din. Proračun za gospodarska podjetja znaša: 1. železnice 3 milijarde 300 milijonov, 2. pošta, brzojav in telefon 380 milijonov, 3. gozdarstvo in rudarstvo 250 milijonov din, skupno 3 milijarde 930 milijonov din. Ostanek gre za prosvetne in pravosodne izdatke.

Vprašanje uradništva

Večino proračuna absorbirajo dolгови, pokojnine, armada in gospodarska podjetja. Za plače in pokojnine je določen znesek 5 milijard din, to je 47% celokupne vsote. Približno tak odstotek imajo tudi druge države: CSR 43%, Bolgarija 52%, Madžarska 50%, Poljska 45%, Rumunija 51%. To je velika številka. Znižanje bi se dalo doseči na dva načina: redukcija plač ali oseb. Plače znižati, pravi poslanec, da je nemogoče. Tega mnenja ni samo skupina, ki pripada JRZ, temveč zahteva njihov življenjski standard celo povišanje plač državnega uradništva. Tudi redukcijo je težko izvesti, ker je treba upoštevati tudi socialne momente. Od leta 1927. se je število državnih uradnikov povečalo za 45.000. Redukcija uradništva je nemogoča v naslednjih resorih: v pravosodnem, kjer je 12.000 uradnikov, v prosvetnem, kjer ga je 37.500, v notranjem, kjer ga je 26.700, in v vojnem, kjer je 34.900 uradnikov. To je skupno 121.000 uradnikov. Pri tem je treba upoštevati tudi uslužbenstvo v gozdarstvu in prometnem ministrstvu. Teh je okoli 20.000.

Reducirati jih tudi ni mogoče iz čisto socialnih momentov. Z eventualno redukcijo omenjenega števila uradništva bi se prihranilo kvečemu kakih 80—100.000 Din, to pa znaša z ozirom na celoten proračun 1%, z ozirom na osebne izdatke pa nekaj nad 2%. Večje znižanje državnega proračuna sploh ni mogoče. Sistem naših dohodkov počiva v glavnem na posrednih davkih, ki znašajo okoli 50%, manjši del pa na neposrednih davkih, ki znašajo okoli 16%. Reparticijski bremen ni pravičniti med mestom in vasejo, niti med bogatimi in siromašnimi. Govornik zato pletira za davčno reformo, ki bi odpravljala potrebam sedanjega časa, ki naj bi bila pravičnejša. Takšna reforma bi samo povečala davčno moralo od finančnega ministra, ki je že predlagal znižanje bremen za manjše obrtnike, pričakuje, da bo predložil tudi to reformo. Glede predvidenih dohodkov je izjavil, da so realno predvideni. Poročevalec Gavrilovič govori nato o težavah, ki jih ima finančni minister z uravnoteženjem proračuna. Finančni minister ne more nikdar predvideti morebitnih elementarnih nezdov in izjemnih političnih dogodkov.

Naše denarstvo

Glede državnih dolgovi in kreditov pravi govornik, da je novost v proračunu anuitetna služba po ureditvi likvidacije kmečkih dolgovi in sicer v znesku 50 milj. V zvezi s tem govori o ustvarjanju domačega kapitala. Obširno se bavi tudi z begom 5 milijard iz naših bank zaradi nezaupanja. Stanje se v tem oziru popravlja. Vlada sama temu vprašanju posveča vso pozornost in s svojo gospodarstvom in finančno politiko dviga ugled kreditnim ustanovam. To akcijo vlade bi morali vsi podpirati, ker se samo na tak način ustvarja domači kapital, ne pa samo kritizira tujega. Zato je treba posvečati vso pozornost vlagateljem. Na inozemstvo ni mogoče računati, ker je svetovni denarni trg skoraj pust. L. 1935 je znašala emisija posojil okrog 178 milj. funtov, l. 1936 pa samo 1 milijon.

Dolgovi

Obširno je govoril tudi o naših dolgovih in pravi, da se naši denarni dolgovi cenijo na 50 milijard dinarjev. V tem znesku so obsežni predvojni dolgov, vojni dolgov in povojni dolgov. Tukaj so tudi druga zunanja in notranja posojila. Letna anuitetna služba je predvidena v proračunu s 1.019.000.000 Din, za povojne dolgove, ki znašajo 24 milijard, ne plačamo po Hooverjevem moratoriju niti obresti in tudi ne obrokov. Ti dolgov so v Franciji, Angliji in Ameriki. Vprašanje naših dolgovi v Franciji še ni končno rešeno, ker so nam bile dane olajšave zaradi tega, ker smo imeli kot agrarna država težave v svojem gospodarstvu. Ob te prilike je govornik poveljeval Francijo, ki je bila vedno demokracična in je epostovala svobodo svojih državljanov. Citiral je izjavo francoskega vojnega ministra Daladiera, da je Francija pripravljena braniti ne samo svoje meje, temveč tudi meje onih držav, ki Franciji zaupajo.

Politika Narodne banke

Nato se je podrobno bavil s politikom Narodne banke, ki je imela v minulem letu težko nalogo, da je ohranila stabilnost dinarja, ko so druge velike države razvrednotile svoje valute. Podloga Narodne banke se je od l. 1934 povečala za 630 milj. Din, ali za 44%. Vse to zlato se nabaja v blagajnah Narodne banke. Na temelju povečanja zlate podloge se je povečal tudi obtok bankovcev za pol milijarde Din. Glede kreditne politike Narodne banke povdarja, da se je pričela voditi na temelju gospodarskih vidikov. Danes obstoja dovolj možnosti, da se dobio krediti pri Narodni banki. Toda denarni trg je še sam postal tako likviden, da izkazuje žiro račun pri Narodni banki že saldo 1.600.000.000 Din, kar dokazuje, da so se denarne razmere, ki so vladale za časa krize, že izboljšale. Obrestna mera Narodne banke je 5% in je najnižja, kar jih je Narodna banka sploh imela.

Gospodarstvo

Vloge v regulativnih hranilnicah

Zveza jugoslovanskih hranilnic je zbrala podatke o vlogah pri 29 svojih članicah — regulativnih hranilnicah v Sloveniji. Statistika obsega vloge brez kapitaliziranih obresti na koncu leta 1936 in so po njej vloge padle v teku leta 1936 od 1.029.35 milj. Din dne 31. decembra 1935, tudi brez kapitaliziranih obresti, na 999.8 milj. Din, torej za 29.5 milj. Din. Če pa vpoštevamo, da so se vloge pri mestni hranilnici ljubljanske zmanjšale za skoraj 20 milj. Din zaradi vpisa 6% obligacijskega posojila, potem dobimo, da so se vloge zmanjšale samo za 9.5 milj. Din, kar je smatrali za ugodno znamenje razvoja na kreditnem trgu. Se bolj pa govore za to trditve naslednja dejstva:

V letu 1936 so narasle vloge na knjižice pri 5 hranilnicah, vloge v teku računu pa celo pri 9, skupne pa pri 7 hranilnicah.

Na koncu leta 1936 je bilo vlagateljev: na knjižice 131.994, v tek. računu 6.445, skupno torej 138.429 (na koncu 1935 152.409).

Vloge so se razdelile sledeče na knjižice 593.2 (618.5 v letu 1935) in na tekoče račune 406.6 (410.8), skupno torej 999.8 milj. Din (1.029.35 milj.). Če se prištejemo obresti v znesku 38 milj. Din, dobimo

vloge v višini 1.038 milj. Din. V naslednjem podajamo gibanje vlog v zadnjih letih:

1931	1.296.1 milj.	1935	1.071.8 milj.
1933	1.139.1 milj.	1936	1.038.0 milj.
1934	1.100.0 milj.		

Po posameznih hranilnicah so se vloge razdelile sledeče na koncu leta 1936 brez pripisanih obresti v milj. Din: Mestne hranilnice: Ljubljana 353.9, Maribor 90.6, Celje 37.4, Kranj 38.7, Novo mesto 28, Radovljica 25.5, Kamnik 13.9, Ptuj 11.5, Kočevje 12.9, Črnomelj 8.5, Škofja Loka 7.9, Brežice 9.4, Ljutomer 4.9, Ormož 4.8. Občinske hranilnice kmečkih občin 13.3, Gornja Radgona 5.7, Kostanjevica 2.4, Krško 12.1, Marengrad 5.4, Murska Sobota 3.9, Vrhnika 18.9.

Okrajne: Konjice 4.9, Kozje 3.3, Rogatec 2.3, Slovenjgradec 17.8, Sl. Bistrica 8.4, Sv. Lenart 6.7, Banovinske: Ljubljana 162.9, Maribor-Celje 83.5.

V samem mesecu decembru so vse vloge narasle pri 9 hranilnicah. Pri vseh hranilnicah so narasle v decembru vloge na knjižice 845.201, dočim je pri vlogah v tekočem računu zabeležen padec zaradi omenjene transakcije pri mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje Narodne banke

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 15. februarja kaže te postavke v milijonih din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. februar:

Aktiva: zlato v blagajnah 1.602.35 (plus 2.75), zlato v inozemstvu 33.08 (— 0.66), skupno 1.635.4 plus 2.1), devize izven podlage 692.0 (plus 10.7), kov. denar 382.87 (17.46), posojila: menična 1.422.4 (— 10.36), lombardna 246.54 (— 0.54), skupno 1.668.9 (— 10.9), razna aktiva 853.14 plus 6.65).

Pasiva: rezervni sklad 154.96 (plus 0.25), ostali skladi 30.1 (plus 0.14), bankovci v obtoku 5.224.8 (— 50.27), obveznosti po vidu: drž. terjatve 47.4 (— 18.3), žiro račun 874.4 (plus 44.4), razni računi 1.078.3 (plus 24.2), skupno 2.000.1 plus 50.35, obveznosti z rokom 50.0, razna pasiva 286.2 (plus 25.7).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 7.224.9 (plus 0.1), skupna podlaga s primom 2.101.5 (plus 2.7), zlato v blagajnah s primom 2.059.0 (plus 3.5), skupno kritje 29.08 (29.05)%, od tega samo zlato kritje 28.49 (28.45)%.

vpliv komunistov in ekstremnih elementov v socialistični stranki, kar bo imelo poseben vpliv na orijentacijo francoske politike. To bi mogli, kakor se trdi, izkoristiti oni francoski politiki, ki tudi sedaj, brez ozira na to, ali so v opoziciji ali podpirajo vlado ljudske fronte, v mnogih vprašanjih zunanjo politiko čim ožje sodelovanja z Italijo.

London, 18. febr. AA. Nj. Vel. jugoslovanska kraljica Marija se že nekaj dni nudi v okolici Londona v gosteh pri svoji teti, španski infantki Beatrici in infantu Alfonzu.

Zdravje sv. očeta

Vatikan, 18. febr. b. Sv. oče papež Pij XI. se počuti vsak dan boljše. Sedaj je po malem bodi brez vsake tuje pomoči. Zdravniki zelo pazijo nanj, da bi se mu zaradi tega zdravje zopet ne poslabšalo.

Rekonstrukcija francoske vlade

Rim, 18. febr. b. Kljub uradnemu demantiju, ki ga je sredi objavila agencija Havas, italijanski isti v svojih poročilih iz Pariza še vedno trdi, da se je izvršila rekonstrukcija francoske vlade, ki bo omogočila politiko premirja med strankami ljudske fronte in enim delom opozicije. V slučaju, da pride do sporazuma s centuramaškimi skupinami, zlasti s skupino g. Flandina, predvidevajo italijanski listi, da bo znatno oslabilen

Sport

Slalom v Chamonix-u

Chamonix, 15. februarja.

Danes se je vršil v Argentiere, ca. 8 km od Chamonixa, drugi del alpske kombinacije: slalom. Zopet so stopila v akcijo vsa prometna sredstva za prevoz množice ljudi, ki so hoteli videti borbo v slalomu. Vlak za tekmovalce je odpeljal že ob 7.39 zjutraj, kajti start za dame se je vršil že ob 10. dopoldne, za gospode pa ob 12.30 popoldne. Slalom proga je bila izpeljala v zelo težki strmini, še strmejši kot je olimpijska v Ga-Pa. Proga je bila dolga 700 m z višinsko razliko čez 200 metrov. Krasno sončno vreme pa je zmehtalo sneg tako zelo, da so bile že v prvem teku v progi ogromne luknje. V tem se vidi že zopet slaba organizacija, ker če bi bila slalom proga pred tekmo zaporedoma pretlačena, bi do luknenj ne prišlo. Tako pa so bili zadnji tekmovalci zelo zapostavljeni. Stopanje tekmovalcev se je vršilo električnim potom na startu in cilju, na cilju so bili v delcu tudi razni kinoreporterji ter Ovomaltine postaja, ki je vsakega tekmovalca pokrpčala.

Točno ob 10. je startala prva dama Erna Steury (Švica), ki je pogumno zakrmarila po strmini, na žalost s padcem, toda v lepem stilu — čas 94 sedem desetink, v drugem teku je popravila na 84 minut. Št. 2 je Američanka Heath, ki je vozila slabše — čas 106.1 in 84 sekund, št. 3 je odlična Nemka Grassegger Hütte — čas 81 dve desetinki in 75 sekund, ponovno je dokazala, da je edina resnejša konkurentinja Cranzovi. Št. 4. Nini Zogg (Švica) vozi v močnem tempu, v prvem teku ima drugi najboljši čas, toda v drugem je padla in poslala časa od 80 sekund na 85 dve desetinki sekunde. Št. 5 Crauz Cristl (Nemčija), ki je bila nestrpno pričakovana od ca. 10.000 glav množice, je presumčala progo v hitrem tempu v svojem sigurnem stilu — čas 87 tri petinke sekunde, v drugem teku pa je vozila še veliko boljše, čas je zboljšala za 8 sekund na 70 šest desetink sekunde ter pasirala cilj ob viharnem ploskanju prisotnih gledalcev. S svojim današnjim tekmovalcem je dokazala, da zaenkrat še nima resne konkurence. Sledijo št. 6 Ozirom (Švica) — čas 9 sekund, 79 sekund, št. 8 Schwarz (Nemčija) — čas 90 dve desetinki, 95 sedem desetink sekunde, št. 12. Beinhauerova (Češkoslov.) 94.2, 88.2 sekunde, št. 15 Boulaz Loulou (Švica), ki je vozila v močnem tempu — čas 84 eno petinko, 76 dve petinki sekunde, št. 9 Resch Liza (Nemčija) 83 štiri desetinke, 76 dve desetinki sekunde, št. 18 Cosson (Anglija) 94 dve petinki, 81 dve petinki sekunde. To so bile v glavnem najboljše tekmovalke. Po damskem tekmovalstvu se je proga ponovno pretlačila, deloma so prestavili vrata v težji položaj, postavljenih je bilo par novih vrat, tako da je imela proga za gospode 36 vrat, damska preje pa 33. Avstrijeci so stavili vse nade na svojega kanona Walthera Wilyja, startna št. 16, ki pa je moral kapitulirati najboljšemu Francozu Emilu Allaisu, startna št. 5. Walch bi v slalomu zmagal, toda pri startu njegove št. so bile v progi že obupne luknje, tako da zastopniku Arlberga ni pomagalo do zmage vsa njegova odlična tehnika, združena v rutino preizkušnega tekmovalca. Emil Allais je zmagal zaslužen s svojimi časi 64 osem desetink, 66 sekund. Progo je presumčal

obakrat v silnem tempu ter pasiral najtežja mesta s polno sigurnostjo. Walch je zaplaval v slalom kot ptica, pa videli se mu je, da se bori z luknjami — čas 64 štiri desetinke sekunde, najboljši čas dneva, in 67 sekund, minimalna razlika proti zmagovalcu. Za tema najboljšima sledi cela vrsta kanonov, predvsem Nemea Crauz in Worudle, potem Švicarja Rominger in Steuri ter Matt Rudi (Avstrija), ki so s svojo stilno vožnjo in hitrim tempom dokazali, da spadajo v svetovno elito alpskih tekmovalcev. Nekoliko slabše so se odrezali Italijani, ki so v primeru s smukom v slalomu dosti slabši.

Za naše barve sta vozila Praček št. 23 in Heimst. 25. Imela sta lepo rokoborbo z luknjami v enegu. Praček ima s tremi padci 87 tri petine, 84 dve pet. ter plasma 25. mesto, Heim Hubert pa dosti boljše z enim padcem: prvi tek 81 4 pet., drugi tek pa 78 1 pet. Obema se je poznalo, da gresta le za tem, da sploh prideta skozi na obupni progi, ker se je Heim dobro obneslo, Praček pa je zletel trikrat s proge, kar seveda štoparica točno zabeleži.

Rezultati slaloma: dame: 1. Cranz (Nemčija) 78.6, 70.6, 149.2; 2. Grassegger (Nemčija) 81.2, 75, 156.2; 3. Resch (Nemčija) 83.4, 76.2, 159.6; 4. Boulaz (Švica) 84.2, 76.6, 160.8; 5. Zogg (Švica) 80, 85.2, 165.2.

Gospodje: 1. Allais (Francija) 64.8, 66, 130.8; 2. Walch (Avstrija) 64.4, 67, 131.4; 3. Wörndle (Nemčija) 67.4, 67, 134.4; 4. Cranz (Nemčija) 68.4, 66.8, 135.2; 18. Heim Hubert (Jugosl.) 81.8, 78.2, 160; 25. Praček Ciril (Jugosl.) 87.6, 84.4, 172.

Kombinacija gospodov: 1. Allais (Fr.) 400.4 točke, 2. Lafforgue (Fr.) 420, 3. Steuri (Švica) 430.6, 4. Almen H. (Švica) 431.8, 5. Cranz (Nem) 432.4, 6. Chieroni (Italija) 436.4, 7. Matt (Avstr.) 438, 11. Fosum (Norveška) 449.2, 21. Heim (Jugosl.) 514.2, 22. Praček 516.6.

V kombinaciji dam je odneela 1. mesto Cranz Cristl (Nemčija), 2. Grassegger (Nemčija), 3. Zogg (Švica).

Skoki za klasično kombinacijo

Chamonix, 17. februarja. b. Za klasično kombinacijo so se v ekohih takole plasirali: 1. Roen (Norveška), 2. Kaarby (Norveška), 3. Valhanen (Finska), 4. Busterud (Norveška), 5. Berauer (Češkoslovaška).

Smolej šesti

Chamonix, 18. febr. c. Danes je bil zadnji dan FIS tekem. Na teku 50 km se je slajno odrezal naš Smolej, ki je prišel na cilj šesti. Prvi je bil Finec Nieml, ki je vozil 3 ure 36 minut. Poudariti moramo, da je bil Smolej pred Švedom Aglundom, ki je zasedel sedmo mesto. Na letošnjih tekmah je kot celotno moštvo zmagala Finska, ki je pobrala največ točk. Poudariti moramo, da se na današnjem teku med prvimi desetimi ni uveljavil niti noben Avstrijec, Čeh, Neme ali pa Francoz.

Borza

Dne 18. februarja.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani in Zagrebu je beležil 238 denar, v Belgradu 237.20—238.80.

Avstrijski šiling je nadaljeval svoj dvig ter se je v Ljubljani okrepil na 8.0—8.12, v Zagrebu na 7.99—8.09.

Grški boni so beležili v Zagrebu 31.025—31.725, v Belgradu 30.65—31.35.

Italijanske lire so nudili v zasebnem kliringu v Belgradu po 2.35.

Nemški čeki so v Ljubljani nekoliko popustili na 12.36—12.56, v Zagrebu na 12.29—12.49, za konec februarja in sredo marca 12.31—12.51, za konec marca in sredo aprila 12.30—12.50, v Belgradu so beležili 12.2948—12.4948.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 2.556.265 din, na belgrajski pa 2.273.000 din. Promet v efektih je bil v Zagrebu slab pri slabi tendenci, v Belgradu je znašal 510.000 din pri čvrsti tendenci.

Ljubljana. — Težaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2388.66—2403.25
Berlin 100 mark	1756.02—1769.90
Bruselj 100 belg.	738.94—742.01
Curih 100 frankov	996.45—1008.52
London 1 funt	213.58—215.64
Newyork 100 dolarjev	4338.50—4374.82
Pariz 100 frankov	203.40—204.84
Praga 100 kron	152.23—153.33
Trst 100 lir	229.44—232.53

Curih: Belgrad 10.—, Pariz 20.4075, London 21.46, Newyork 438.5, Bruselj 73.925, Milan 23.10, Amsterdam 239.60, Berlin 176.40, Dunaj 77.90 (84.75), Stockholm 110.65, Oslo 107.85, Kopenhagen 95.825, Praga 15.28, Varšava 82.95, Budimpešta 86.—, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.47, Buenos-Aires 132.25.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 86.50—87.50, agrari 52—53, vojna škoda promptna 397—400, beguške obveznice 72—73, 8% Blerovo posojilo 90—92, 7% Blerovo posojilo 81—82, 7% posojilo Drž. hip. banke 94—95, Trboveljska 235—245.

Zagreb: Državni papirji: agrari 51.50—52.50, vojna škoda promptna 395 den., dalm. agrari 70 den., 4% sev. agrari 52—53, 8% Blerovo posojilo 91—91.50, 7% Blerovo posojilo 81—81.50 (81). — Delnice: Narodna banka 7265—7330, Priv. agrarna banka 203—208, Trboveljska 240—250, Nar. ušm. 15 bl., Gutmann 40—50, Isis 15, Osi. liv. 190 bl., Osi. sladk. tov. 190 bl., Dubrovačka 320 den., Jad. plov. 400 den., Oceania 250 den.

Belgrad: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 87.75—88.25 (88.50), agrari 52—52.50, vojna škoda promptna 398—399 (398.50), 3. 5. 397.50 bl., beguške obveznice 72—72.50, dalm. agrari 70.50—70.75 (70.75), 8% Blerovo posojilo 90.75—91.50, 7% Blerovo posojilo 81—81.50. — Delnice: Narodna banka 7.305—7.345, Priv. agrarna banka 204—204.50 (205, 204).

Žitni trg

Novi Sad: Rž: bč. 140—142.50. — Koruza: bč. srem. nova 82—83, bn. nova 84—82, srem. nova suš. Indija 92—93. — Vse ostalo neizpremen. Ten. neizpremen. Promet srednji.

† Lojze Bratuž

Navadili smo se že bridkih novic, ki prihajajo od Soče. Danes pa objavljamo kruto vest, ki bo pretresla dušo vsem Slovincem: V Gorici je umrl Lojze Bratuž.

Njegova mučeniška smrt je posledica podlega zločina, ki je bil izvršen na božični večer v Podgori. To barbarsko dejanje, ki so ga zakrivilo zločinci, katerih oblast še do danes ni izsledila, smo objavili v našem listu. Na sveto noč je blagi pokojnik vodil cerkveno petje v Podgori. Ker so bile slovenske božične pesmi med polnočnico prepovedane, je ljudstvo po končani službi božji ostalo v cerkvi in pelo zase domače božične pesmi, brez katerih na Goriškem ni božiča. Ljudsko petje je spremljal na orglah g. Lojze. Pred cerkvijo se je med tem zbrala družba, ki je zgrabila pevovodjo g. Bratuža in štiri pevce. Nesrečneže so tirali v temno celico in jih pretepali, nato pa jim vlili v usta ricinovo olje. Bratužu so dali strojno olje, mešano z bencinom. To brezčloveško nasilje je zapustilo pri posameznih težke posledice. Dočim so drugi vsaj delno okrevali, je ubogi Lojze dobil strahoten živčni napad, ki ga je mučil štiri dni. Stanje se mu je za hip izboljšalo, toda nastopilo je usodno zastrupljenje jeter. Bolnika so prepeljali v goriško bolnico »Rdeča hiša«, kjer se je boril s smrtjo šest tednov. V zadnjih tednih je bolezen prišla do vrhunca. Poklicali so specialista iz Padove, ki je ugotovil popolno zastrupljenje. Pomoči ni bilo več nobene. V torek ob 6 popoldne je Lojze Bratuž, umorjen po teroristih, oddal svojo plemenito dušo Bogu, ki je v Njegovo čast bil posvetil vse svoje življenje.

Odmev tega strašnega zločina je velikanski po vsem Primorju. Vsi pošteni elementi se zgražajo nad zločinci, ki jih še ni doletela kazen, goriški Slovinci pa stoji z grozo in solzami v očeh ob mrtvaškemu odru prikljubljene Lojzeta Bratuža. Lojze je po stanu bil idealen učitelj, po poklicu nadarjen glasbenik, po prepričanju zaveden Slovinec in globokoveren mož. V življenju je bil trpin, v smrti mučenec. Rojen je bil v Gorici 1. 1902. in bi ravno 17. februarja dopolnil 35 let. Deško dobo je preživel v podzemskih kavernah, kjer se je v svetovni vojski skrivala njegova družina pred granatami in šrapneli. Za časa kobarškega poraza so ga odvedli Italijani z družino v internacijo. Do konca svetovne vojske so Bratuževi živeli v provinci Campobasso v Južni Italiji. V teh bridkih letih je družini obolot skrbni oče, ki je umrl kmalu po povratku v Gorico. Lojze je obiskoval v Gorici gimnazijo in 1. 1922. dovršil maturo na tolmarskem učiteljskem, ki je bilo takrat še slovensko. Poln idealizma je nastopil učiteljsko službo v Solkanu, nato v Brdih in končno v vipavskih Batujah, odkoder je bil kazensko premeščen v provinco Pescara. Pokojnikov blagi značaj, izredna prikljubljivost in mojster-ska nadarjenost so povsod navezali ljudstvo na agilen mladega učitelja. V Pescari so ga imeli Italijani nadvse radi. Orgel je v božjepojni cerkvi »Il Volto Santoc in vodil pevski zbor, ki je slovel daleč naokrog. Maščevalna roka mu je odjedla tudi ta košček kruha — bil je odpuščen iz službe; treba je vedeti, da je bil Lojze zaveden katoličan in se je kot tak tudi v Pescari udeleževal.

Prosvetna zveza v Gorici je imela v Lojzetu izbornega pevovodjo in glasbenika. Ni je vasi na Goriškem, da ne bi orgljal pri slovesnostih pokojni Bratuž. On sam je igral na orgle, njegov brat, sijajen tenorist, g. Joško, je pa prepeval pesmi v čast Bogu in sveti Materi. Vseposvodi je rajni vodil in uril pevske zборе, komponiral moderne, prirsčno

ubrane pesmi in posvetil vse svoje moči lepemu cerkvenemu petju. Celo furlanski pevci v Gorici so ga izvolili za svojega pevovodjo in priredili z njim več zelo uspešnih nastopov. Nepozabni ostanejo koncerti »Mladike« v Gorici in mogočni pevski zbori na božjih poteh. Na Višarjah, Mengorah, v Kanalu, vipavskem Logu, Oberšljanu, na Sveti gori — povsod je pelo vsako leto nad sto izurjenih pevcev in pevk. Cecilijansko gibanje je po vojni doživelo na Goriškem zavidljiv razmah, ki sta ga ustvarila skladatelj Vodopivec in rajni Bratuž. Pokojni metropolit Sedej je poklical nadarjenega Bratuža za profesorja petja v Malo semenišče ter ga imenoval za nadzornika cerkvenega petja v goriški nadškofiji. Dijaki so našli v njem izbornega pedagoga in prijatelja, organizirali za zmogljive učitelja in organizatorja.

Toda tudi v Gorici ga je preganjala nemila usoda. Bil je pretepen in pol leta zaprt v goriški ječi. Njegova blaga mati ni mogla preboleti tega udarca: umrla je od žalosti. Pred tremi leti se je Lojze poročil. Upal je, da bo v družinskem življenju našel mir pred preganjanjem. Tudi to upanje je bilo zaman. Administrator goriške nadškofije Sirotti ga je odslovil iz Malega semenišča. Zadržal ga je v pokojni privatno učil glasbo podeželske organizacije in vodil cerkveni pevski zbor v Podgori. Za božič se je znova stegnila kruta maščevalna roka, ki je pod varstvom nočne teme umorila mlado, idealno življenje.

Lojze Bratuž leži kot žrtev zločina v mrtvašnici »Rdeče hiše« v Gorici. Neštete množice ga hodijo kropiti kot pred leti pokojnega nadškofa Sedeja. Ob mrtvi žrtvi joka mlada vdova in dva otročiča, dveletna hčerka in komaj tri mesece staro dete. Vsa Goriška, ki je dobro poznala in visoko cenila blagega pokjnika, drhti v nemi grozi. Naša sveta cerkvena pesem je dobila novega mučenca in vse verne Slovence je do dna duše pretresel ogabni zločin, ki vpije po kazni, če ne danes, pa jutri!

Božji pevec Lojze, počivaj v miru! Ko je danes mati zemlja zasipala tvoj grob, je v duhu okoli njega bil zbran ves slovenski narod in vsa slovenska srca so zaklicala:

Slava tebi, ki si večno zapisan med naše mučenike!

Anica Lebarjeva - 50 letnica

Danes obhaja 50-letnico svojega življenja gđ. Anica Lebarjeva, upraviteljica pomožne šole, neutrudijska delavka na socialnem, prosvetnem in karitativnem polju. Rodila se je na Brdu na Gorenjskem. Meštansko šolo in učiteljske je obiskovala pri uršulinkah, kjer je 1. 1907 tudi maturirala. Po maturi je prevzela mesto začasne učiteljice na mestni dekliški osemrazrednici. Dve leti nato se je udeležila na Dunaju državnega učnega tečaja za vpeljavo ljudskošolskega učiteljstva v metodo vzgoje in pouka gluhomeh, otrok. Ljubljanska pomožna šola je sad njene truda in napora, bila je prva učiteljica na tem zavodu, kateremu je naraščaj vzgajala sama, pisala strokovne knjige in je že celih 25 let njeno življenje tesno povezano s tem zavodom.

Leta 1929 je slovenskim materam poklonila knjigo »Mati vzgojiteljica«, s svojimi dekliškimi popoldnevi pa je vzgajala sloven. žensko mladino v »Radio Ljubljana«. V »Vigredi« je napisala nešteto poučnih člankov. Izredno marljivo se udeležuje v Sloimškovi družbi, ki ji je dolga vrsto let delavna tajnica. Za svoje delovanje je prejela veliko pohval od ministrstva prosvete do mestnega šolskega sveta in kraljevske banske uprave.

V svojem delovanju pa ni nikoli pozabljala ubožcev, bolnikov, onemoglih. Pri tem jo vodi načelo: dvigniti svojega bližnjega iz nižine, pa najsi je moralne, duševne ali materialne. Kolodvorski misijon in Društvo za varstvo deklet sta živi priči, ki glasno govorita o njenem trudu in naporu.

K petdesetletnici gđ. Lebarjevi iskreno čestitamo z željo, da bi s svojo iskajočo, zbirajočo, službo in ustvarjajočo ljubeznijo do bližnjega še mnogo let ogrevala vse, kar je mrzlo, zbujača, kar je utrplo, svoje bogato življenje pa še posvečala vsem, ki so potrebni.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Zgodovina mariborske realke

Pri razgovoru o prosvetnem oddelku banske uprave na sedanjem zasedanju banskega sveta je precej pozornosti vzbudilo vprašanje mariborske realke, ki spada med tista štiri gimnazijska poslopja v banovini, ki so v lasti občin (taka gimn. poslopja so še v Kranju, Kočevju in Ptujju). Večkrat se sproži vprašanje, kdo naj ta poslopja vzdržuje, občine bi se teh bremen rade iznebile, ne da bi se odpovedale lastninski pravici do poslopij. G. ban je vprašanje mariborske realke takoj pojasnil in tudi povedal, kakšno stališče tu zavzema banovina, oziroma banska uprava.

S cesarsko odredbo z dne 5. septembra 1870 je bila v Mariboru ustanovljena popolna državna višja realka s tem, da je mestna občina dolžna prispevati za vzdrževanje poslopja, opremo, čiščenje, kurjavo, razsvetljavo, učila in plače za služilce, zato pa dobi polovico letne šolnine. Pred ces. odločbo je bila med državnim erarjem in mestno občino sklenjena pogodba v tem smislu.

Ta cesarska odločba o odnosu pogodba se je izvajala do leta 1921, do vidovdanske ustave, s katero se je ukinila vsaka šolnina na državnih šolah. Ker država mestni občini mariborski ni več mogla odvajati polovice šolnine, ji je v naslednjih letih mesto šolnine dajala subvencijo iz državnega proračuna, kadar so to krediti dovoljevali. Eno leto je občina nekaj dobila, drugo leto zopet nič. Tako se je to vlekelo do leta 1926, ko se je ministrstvo prosvete postavilo na stališče, da je cesarska odločba o odnosu pogodba neizvedljiva in da je treba kleniti novo pogodbo. To se je zgodilo 13. junija 1927. Tega dne je bila med mestno občino mariborsko in velikim županom mariborske oblasti, ki je zastopal prosvetni erar, sklenjena pogodba, po kateri občina daje v najem, prosvetni erar pa jemlje v najem realčno poslopje s telovadnico in svrhu namestitve državne višje realke ali kakšne druge tej podobne državne srednje šole. Prosvetni erar se zavezuje mestni občini plačevati letno najemnino 170.000 dinarjev. Občina pa se zavezuje poslopje vzdrževati v porabnem stanju, skrbeti za zunanjo in notranjo opremo, za razsvetljavo in vodo. Oprema ostane last mestne občine. Pogodba velja za eno leto in se molče podaljšuje za eno leto, če se ne odpove. Odpovedni rok za občino je 6 mesecev, za državni erar 3 mesece. Leta 1931 se je najemnina sporazumno znižala na 136.000 letno.

Ta pogodba se je izvajala do leta 1933. Tega leta se je ministrstvo prosvete postavilo na stališče,

da je pogodba prenehala postojati, ker je v nasprotju z zakonom o srednjih šolah, ki je bil izšel septembra 1929.

V tem zakonu sta kakor v vseh osnovnih zakonih, dva režima: eden za novo ustanovljene srednje šole in novozgrajena poslopja — o tem govori glavni del zakona, drugi pa za že obstoječe srednje šole in že stoječa poslopja — o tem govore prehodna določila zakona.

Za bodoče srednje šole velja, da je občina dolžna prispevati zemljišče, banovina pa je dolžna zgraditi poslopje, ga vzdrževati in popravljati.

Za srednje šole, ki jih je zakon o srednjih šolah zatekel, pa velja po § 129 dobesedno sledeče: »Ako občine ali banovine ne morejo takoj postaviti na razpolago primerna poslopja za srednje šole, ki so sedaj nameščene v privatnih poslopijih in za katere država plačuje letno najemnino, te srednje šole smejo ostati v istih poslopijih tudi nadalje, do roka, določenega v § 128 istega zakona, t. j. do leta 1934, in sicer ob letni najemnini, ki jo bo plačevalo ministrstvo prosvete iz državnega proračuna. To se pravi: državne srednje šole, ki se z dnem uveljavitve zakona o srednjih šolah zateko v privatnih poslopijih zato, ker občina — v prvem redu občina — ali banovina ne moreta takoj dati lastnega poslopja za ta namen, smejo ostati v privatnih zgradbah in država bo pet let plačevala najemnino. S tem stavkom je povedano, da je v prvem redu občina dolžna dati poslopje, če ga ima za srednjo šolo, ki se ob času uveljavitve zakona o srednjih šolah zateče v privatni zgradbi, in sicer zategadelj, da se najemno razmerje, ki ga država perhorrescira, čimprej prekine in neha plačevanje najemnine. Iz tega sledi nadalje, če se srednja šola ob uveljavitvi zakona o srednjih šolah zateče v občinskem, za šolo zgrajenem poslopiju, da sme v njem ostati, da pa država za to ne bo plačevala najemnine. Banovina seveda še manj, ker banovina po zakonu v nobenem primeru ne plačuje najemnine za srednje šole, niti v starih šolskih poslopijih v prehodni dobi, niti v novih.

Na istem stališču stoji tudi ministrstvo prosvete v svojem odloku, ki je izšel šele 1. julija 1933, torej skoro 4 leta po uveljavitvi zakona o srednjih šolah, in ki se glasi: »Po odredbi § 129 zakona o srednjih šolah je država dolžna iz svojega proračuna plačevati skozi 5 let letno najemnino za nameščenje onih srednjih šol, ki se zateko v privatnih poslopijih in za katere občina ali ba-

novina ni mogla takoj dati na razpolago primerne poslopja. Ker je državna realna gimnazija v Mariboru nameščena v poslopiju, ki je last občine, je s tem prenehala obveza države, da plačuje najemnino za nameščenje te šole. S tem, da je šola zatečena v primerni občinski zgradbi in je v njej tudi nadalje ostala, je dokazano, da je občina imela možnost in jo še ima, da za nameščenje te šole da na razpolago primerno poslopje.«

S to odločbo je prestala veljati pogodba z dne 13. junija 1927; država najemnine ne plačuje več.

Mestna občina mariborska je ponovno zahtevala najemnino ob banovine, vendar o kakšni najemnini v zvezi z banovino, kakor sem že rekel, ne more biti govora, ne v teku prvih petih let, ne pozneje, ne po pogodbi, ki je sklenjena med državo in občino in sploh ne velja več, ne po zakonu, ki banovini v nobenem primeru ne nalaga dolžnosti plačevanja najemnine.

Ostane še odprto vprašanje, kdo naj poslopje vzdržuje. Po vsej priliki lastnik. Da občini olajšam položaj, sem ponudil, da banovina prevzame poslopje v svojo last in ga tudi vzdržuje. Ne glede na težko breme, ki bi ga banovina s tem prevzela, bi to bil za občino najboljši izhod. Kajti občina poslopja šoli odtegniti ne more; srednje šole, ki so bile ob uveljavitvi zakona o srednjih šolah nameščene v občinskih zgradbah, ostanejo v njih tudi preko prvih 5 let, in sicer brez najemnine, to pa vse dotle, da bo banovina zidala novo poslopje. To bi bilo tudi nekako v duhu § 125 zakona o srednjih šolah, ki banovini nalaga dolžnost, da vsako leto vnese v svoj proračun potrebno vsoto za vzdrževanje šolskih poslopij. Seveda, dokler banovina poslopja ni prevzela v svojo last, ga ne more vzdrževati.

Doslej mestna občina mariborska ni pristala na to ponudbo.

Banski svet je pozorno sledil poročilu g. bana in ob koncu izrazil odobravanje skrbni, s katero g. ban prav kot »bonus pater familias« skrbi za imovino banovine.

Kam z brezposelnimi in berači?

Celje, 17. februarja.

Pretekli teden smo poročali, kako se trudita mestna občina in Vincencijska konferenca za omiljenje brezposelnosti in bede, poročali pa smo tudi o statistiki borze dela, iz katere smo posneli, da število brezposelnosti kljub vsemu raste. Tudi z dežele prihajajo pritožbe o velikem številu brezposelnih in beračih, ki so prava nadloga, zlasti še sedaj, ko je pri nekaterih manjših posetnikih že zmanjkalo poljskih pridelkov. Ljudje se zlasti mlajših moških, ki hodijo po dva in dva skupaj, naravnost boje, tako da jim čisto kakšna reva da svojo poslednjo paro.

Iz hlapcev, ki delajo na kmetih, se taki brezposelnosti norčujejo, češ z nami pojdi, svoboden boš, jedla boš dobil in obleko pa še denar za cigarete in pijačo. Kakor hitro pusti hlapec delo in stopi v krog delomrznežev, se ne vrne več na delo.

Medtem ko ti delomrzneži od hiše do hiše drug drugemu odpirajo vrata, pa ljudje, ki so res potrebni, stari, bolni, betežni, ki jih je sram beračiti, stradajo po svojih mrzlih kočah.

Celjska mestna občina in Vincencijska konferenca vodita kontrolo, komu dajeta podporo, to kontrolo bo treba uvesti tudi na deželo. Vsaka občina naj bi v svojem delokrogu naredila seznam svojih revežev in tem dajala izkaznice za pobiranje podpor. Revežem, ki radi onemoglosti ali sramu ne morejo prositi pomoči pri ljudeh, naj bi se dajala pomoč iz občinskih blagajn. Občine, ki same ne morejo vzdrževati svojih revežev, naj bi prosile bogatejše za pomoč. Vsako zlorabljanje podpor naj bi se strogo kaznovalo. Pravtako naj bi se tudi na deželi vsila stalna kontrola nad življenjem podpirancev.

V Celju se je izkazalo, da je potrebna stalna kontrola nad podpiranci, toda dokler ne bo tudi dežela storila tega koraka, bo ves trud Celja zaman.

Dolgost našega življenja

Na 16. večeru Prirodoslovnega društva je predaval dr. Fedor Mikič o dolgotosti človeškega življenja. Po živem uvodu je odkril pogled v tisti oddelek statistične vede in prakse, ki raziskuje človeško življenje, prav za prav človeško starost, za posameznika in za večje skupine.

Gosp. predavatelj je polagal prvo važnost na to, da nas seznanji z metodami tega proučevanja, pokazal je, kako se izkustvena snov in statistični podatki urejajo in vežejo v zakonitosti. Številni grafiki in razpredelnice so nazorno pojasnjevali predavanje, ki nas je seznanjalo predvsem s pomembnimi vrednostmi raznih starosti, s starostno razdelitvijo umrlih in z zakonom umiranja. Zanimiv je bil delen pregled povprečne človeške starosti pri raznih narodih in je škoda, da gosp. predavatelj ni imel na razpolago najnovejših podatkov. Na vsak način smo se Slovenci približali zapadnoevropskim narodom, kakor je v debati poudaril g. ravnatelj Marolt na podlagi novejših statistike.

Z zanimivostjo prirodoslovnih predavanj pa obisk prav za prav še ni v skladu.

Občni zbor Touring kluba

Pod vodstvom predsednika ing. Bartla je bil v torek večer drugi letni občni zbor Touring kluba, podružnice Ljubljana. Tako iz predsedniškega poročila, ki ga je podal ing. Bartl, kakor iz tajniškega, ki ga je podal g. Jerman, se vidi, kako uspešna je bila pretekla poslovna doba. V teku svojega dveletnega obstoja je število članstva naraslo na 400, kar je vsekakor mnogo za tako kratko dobo. Klub je storil ogromno delo na propagandi tujskega prometa; navezal je mnogo stikov s potujočim inozemskim svetom ter ta svet privabljal k nam, deloma pa te obiske vračal. Klubovi člani so napravili tudi večje športne, oziroma potovalne privlačnosti; šest članov se je s kolesi podalo na berlinsko olimpijado, kjer so dobili lepe spominjske kolajne. Zelo je uspel klubov skupinski izlet na Bloke. Uspešno je klub zaključil tudi borbo za ugodnosti na železnih. Prometno ministrstvo je namreč dovolilo članom Touring klubov polovično vožnjo, ako potujejo v skupinah po štirje.

Klub bo tudi v bodočem poslovnem letu nadaljeval s tujskopropagandnim delom, s prirejanjem izletov (kolesarskih, motociklističnih, avtomobilističnih in neke vrste zvezdnih voženj, ki se jih bodo udeleževali vseh teh vrst vozači) ter predavanj. Za binkošti pripravila izlet v Dubrovnik in čez Sarajevo nazaj v Slovenijo. Ta izlet bi trajal 8 dni in se bo — če bodo pristali na sodelovanje ostali Touring klubi — spremenil predvidoma v zvezdno vožnjo, katere središče bo Sarajevo.

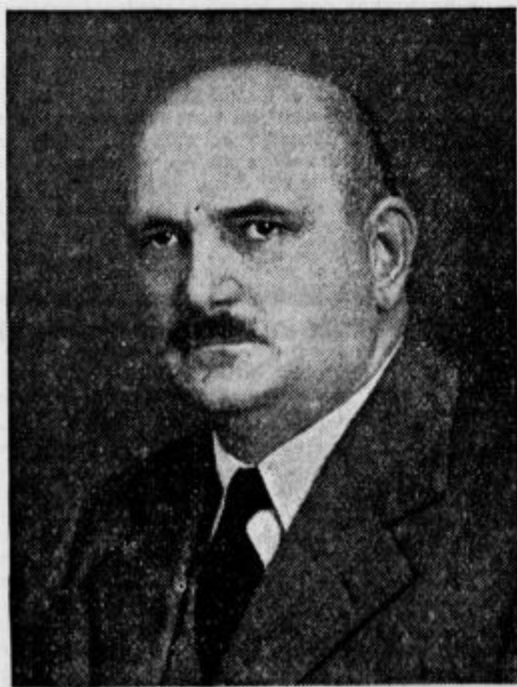
Pri volitvah je bil izvoljen večinoma sedanji odbor, ki bo posvečal — kakor doslej — posebno pozornost tudi kolesarstvu.

Kranj

Na »Ljudski univerzi« v Kranju bo predavala Angela Vode o »Krizi družine« v soboto, 30. februarja ob 20.

Viktor Hoffiller

Ob šestdesetletnici — Fr. Steš.

Danes praznuje svojo 60-letnico profesor arheologije na vseučilišču in direktor arheol. muzeja v

Zagrebu Viktor Hoffiller. Hoffiller je znanstvenik tako velikega formata in tako široke iniciativnosti, da tudi mlada slovenska znanost ne more molče mimo njegovega življenjskega praznika, ki pomenja pri njem že skoraj štirideset let znanstvenega in 5 let muzejskega dela.

Rojen je bil leta 1877 v Vinkovcih in se je takoj po prvem polletju na zagrebškem vseučilišču popolnoma posvetil študiju arheoloških disciplin na dunajskem vseučilišču pri Bernsdorfu, Reischu, Schneiderju, Bormannu, Kubitscheku in Reichelu. Posebej se je bavil pod Bormannovim vodstvom najprej z epigrafiko latinskih napisov in postal z gradivom, zbranim v Italiji in v Bolgariji, sodrnik slavnega Corpusa — Zbornica latinskih napisov (XI. zv.), ki ga je izdajala pruska znanstvena akademija v Berlinu. S prazgodovinsko stroko se je seznanil H. pri slavnem Hoernesu. Za disertacijo je obdelal motiv Traškega jezdeca in že eno leto po doktoratu 1. 1901 nastopil službo na Arheološkem muzeju v Zagrebu, kjer je postal sodrnik pok. prof. in direktorja Brunšmida. Svoje mnogobrojne in mnogostranske razprave je tiskal največ v domačem Vjesniku Hrv. arheol. društva, ki ga za Brunšmidom tudi ureja, kakor je po njem postal 1924 direktor arheol. muzeja in prof. arheologije na vseučilišču. Razen v hrvaščini je objavil svoje razprave tudi na nemškem, francoskem in madžarskem jeziku.

Hoffillerjevo glavno delo, ki je aktualno še danes, ko je minilo skoraj četrtstoletje od postanka, »Oprema rimskega vojaka v prvi cesarski dobi«, mu je utrdilo mednarodni znanstveni ugled, ki ga spremlja vse življenje do danes, ko izdaja v Založbi Mednarodne zveze akademij na francoskem jeziku Zbornik prazgodovinskih posod zagrebškega muzeja in ureja za isto institucijo izdajo rimskih napisov iz Jugoslavije.

V vseh svojih velikih delih vpoštevata H. tudi slovensko gradivo, tako da ga mora naša arheologija stalno upoštevati. Posega pa tudi v razne arheologiji sorodne stroke ter je prav slovenski znanosti izkazal veliko uslugo, ko je z razpravama »Donnerov žrtvenik v urki sv. Katarine u Zagrebu« in »Radnja ljubljanskog kipara Franje Robbe u Zagrebu«, popravil zmotni zaključek dunajske znanstvenice E. Tietze-Conrathe glede Donnerjevega delovanja v Zagrebu, pojasnil Robbovo delovanje v Zagrebu in ugotovil datum njegove smrti.

Velike so Hoffillerjeve zasluge za napredek ter znanstveno porabnost zagrebškega arheološkega muzeja, kjer si je vzgojil v Slovencu prof. Klemencu enega glavnih sodelavcev in za propagando varstva spomenikov na Hrvaškem in po vojni v Jugoslaviji.

Naj mu velja ob šestdesetletnici tudi od slovenskih strokovnih tovarišev iskrena želja, da dovrši veliko delo, sredi katerega stopa v starost patriarhov svoje stroke v Jugoslaviji!

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčne kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliničke izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana z nekoliko vroče vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 13485, 25. V. 25.

Drobne novice

Kalendar

Petek, 19. februarja: Kvatre. Konrad, puščavnik; Julijan.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v visoki starosti 88 let mirno v Gospodu zaspala gospa Neika Jenko. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne v Vidovdanske ceste 9 na pokopališču pri Sv. Križu.

† V Sv. Juriju ob Taboru je umrl gospod Karel Kumer, posestnik in gostilničar. Pokopali ga bodo v soboto ob 10 dopoldne.

Naj milja sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Za puloverje pristna

ANGLEŠKA VOLNA

TONI JAGER

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

— Izjava. Prejeli smo: »Na ustanovnem sestanku »Neodvisnosti« smo enoglasno sklenili, da bo list: strogo informativen, napreden, zagovornik slovenskih gospodarskih, kulturnih, narodnih in socialnih potreb, propagator svobode, demokracije, jugoslovanskega bratstva. Na podlagi tega programa sem sprejel enoglasno izvolitev za predsednika uredniškega in upravnega sveta »Neodvisnosti«. V moji odsotnosti (službeno izven Slovenije) pa je »Neodvisnost« v svojem uvodniku od 13. februarja 1937 brez moje vednosti in pristanka objavila, da bo postala glasilo strankarske politične grupacije ljudi, ki želijo ustvariti novo politično formacijo. Ta samovoljna odločitev je proti vsem sklepom ustanovnikov, ki so želeli dati slovenskemu narodu objektivno informativen list, na katerega ne bi imela upliva nobena politična stranka ali grupacija in bi bil v svojem bistvu zares neodvisen, na delu ustvarjajoče kritike za vse dobro in zlo v našem narodnem življenju. Ker mi kot predsedniku ni mogoče več voditi »Neodvisnosti« po načelih, določenih pri ustanovitvi, odlagam vse funkcije pri »Neodvisnosti«, ker ne želim odgovarjati pred slovensko in jugoslovansko javnostjo za ono, za kar se je »Neodvisnost« odločila brez mojega pristanka. — Ing. J. Teržan.

— Vsem članom društva bišve avstrijske pošne hranilnice. Društva za zaščito interesov vlagateljev bišve avstrijske pošne hranilnice s sedežem v Ljubljani, Beljaška ulica 30, sporoča, da se je vršila razprava proti državnemu zakladu kraljevine Jugoslavije in pošni hranilnici v Belgradu zaradi neizplačanih vlog dne 16. t. m. ob pol 9 dopoldne pri okrajnem sodišču, toda tozadevna razprava je bila ponovno preložena na nedoločen čas, ker je državno pravobranilstvo v Ljubljani zaradi nekompetentnosti vložilo revizijski rekurs na okrajno sodišče v Ljubljani. Državno pravobranilstvo vztraja na tem, da bi se razprava imela vršiti v Belgradu, dočim pa društvo trdno zaupa, da bo okrajno sodišče v Ljubljani v polni celoti zavrnilo dotični revizijski rekurs, kakor ga je stol sedmorige v Zagrebu dne 22. XII. pod št. I. V. P. 1026/36, III. P. I. 1274/36 — 3 M. T. 445/36 I v celoti kot neutemeljeno in bi se imela tozadevna razprava vršiti v Ljubljani. Člane društva pa opozarjamo, naj se zaradi tega nika ne razburjajo, ker društveni odbor je v polni veri in v trdnem prepričanju, da bo društvo izšlo kot zmagovalac v tej tako obširni vredni aferi. Društvo sprejema vse nove člane še nadalje vsak dan od 8—12 v Ljubljani, Beljaška ulica 30, in od 14—17 v Ljubljani, Bleiweisova cesta 17 (M. Kreč).

— Za malenkost vlom — 2 leti. Pred malim kazenskim senatom je bil obsojen samski mesarski pomočnik I. Ocvirk iz Ločice pri Celju na dve leti robbije in v izgubo častnih državljanjskih pravic za 5 let zaradi vlom, ki ga je bil lani septembra izvršil pri posestniku Osolinu v Skočjanu pri Dolu ter mu odnesel razne stvari v vrednosti 500 Din. Ocvirk se je potepal okrog. Kradel je, kjer je bil. Vseh tatvin mu niso mogli dokazati. Ocvirk je vlom tajil, prav tako, da bi bil drugje poskušal vlomiti, a je bil prepojen.

— Znanstvena razprava Riharda Zupančiča »Determinizem in fizikalna slika sveta«. Avtorjevo predavanje na filozofskem društvu v Ljubljani dne 16. januarja 1937 je izšlo v posebni brošuri, ki velja 8 Din in se dobi v Jugoslovanski knjižarni. Ker je knjižnica namenjena samo znanstvenikom, smo natisnili malo izvodov.

— Sodobni arhitekti predvidevajo za vse moderne stavbe izključno linoleska tla. Linoles je nad vse higijsen, njegovo čiščenje enostavno in nezahtudno. V nebotičniku so vsa tla v stanovanjih, trgovskih lokalih, kavarni in baru položena z linolesom. Vse ta linoles je dobavila in izvršila polaganje tvrdka A. & E. Skaberne. Tudi sedaj ima največjo izbiro linolesa v vseh barvah in kvalitetah tvrdka A. & E. Skaberne.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana bo tudi letos priležala družabne izlete z udobnimi, razglednimi avtobusi v najzanimivejšem in izletnikom priljubljene kraje. 27. II. 1937 izlet v Tret, 105 Din. Za veliko noč dvodnevni izlet v Crkvenico za ceno 270 Din in tridnevni izlet v Benetke za 450 Din. V ceni je všteta vožnja, potni list in vsa preskrba, razen za Tret. Na evetovno razstavo v Pariz bo tudi več potovanj. Informacije pri Putniku, Gajeva ulica. (2511)

— Običajna in trdovratna zaprtja in prebavne težave se odpravijo z Leopilumali, čistim rastlinskim odvajalnim sredstvom, katero deluje brez bolečin in ne odpravi nikdar. Nobena privajenost — tudi pri daljši uporabi gotovo učinkuje. Poskusite najprej mali zavo. Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

— Roman ruske emigrantke Rachmanow: »Tovarna novega človeka«, ki ga je že objavil »Slovenec«, bo izšel kot novi zvezek Ljudske knjižnice v posebnem ponatisku v zalogi Jugoslovanske knjižarne.

— Po nesreči se je ustrelil v stegno na Šmarjetni gori pri Kranju France Zganjar iz Gorenje Save.

— Italijani kupujejo naše parnike. Iz Splita poročajo: Na mednarodnem trgu ladij je nastala v zadnji časi ugodna konjunktura. Cene ladijam so danes 15 krat višje, kakor so bile pred tremi leti. Zato se ne nekateri naši lastniki ladij odločijo, da prodajo svoje ladje. Doselej sta bila prodana parnika »Jug« (2400 ton), parnik »Ljubica Matkovič« (3180 ton), za parnik »Nikolina Matkovič« (3400 ton) se pa vrše pogajanja. Kupci so Italijani.

— 100.000 zajcev so postreli v letošnji lovski sezoni v Vojvodini. Večina zajcev je romala v inozemstvo.

— Čigani so morali plesati po žerjavi. V neki hrvaški vasi, ne daleč od Zagreba, so se zelo množile tatvine. Kmetje so obdolžili cigane. Zbralo se je kakih 40 kmetov, ki so sklenili, da bodo obratovali s cigani. Najprej so prišli ciganko Kato Sajnovič, ki najprej pretepli, nato pa prisilili, da je bosa plesala po žerjavi. Dva dni

nato je doletela leta uroda cigana Joška Tomaško, naslednji dan pa ciganko Kato Hudorovič. Vsi trije cigani so bili tako opečeni po nogah, da so jih morali prepeljati v zagrebško bolnišnico. Orožniki so takoj začeli s preiskavo, da ugotovijo krivice, ki jih bo doletela zaslužna kazen, kakaj tudi cigani so ljudje. Edinole oblast je upravičena, da jih kaznuje za njihove grehe.

Ljubljana

V petek, 19. februarja.

Gledališče

Drama. Petek, 19. febr.: Zaprti. (Gostovanje v Celju: »Repositev«, »Atentat«.) — Sobota, 20. febr.: »Kvadratura kroga«. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Nedelja, 21. febr. ob 15: »Korajša velja«. Izven. Cene od 20 Din navzdol; ob 20: »Simfonija 1937«. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Opera. Petek, 19. febr.: Zaprti. — Sobota, 20. febr.: »Pikova dama«. Premierski abonma. — Nedelja, 21. febr. ob 15: »Pod to goro zeleno...«. Izven. Cene od 30 Din navzdol; ob 20: »Manon«. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Predavanja

Društvena soba v Vzemni zavarovalnici: Drevi ob 8 redni sestanek Prosv. društva »Ljubljana« — mesto. Predava gospod kaplan Novak.

Union, verandna dvorana: Danes ob četrti na 7 literarno predavanje dr. Antona Vodnika. Članice »Savice« in središčneke vabljeni!

Salezijanska prosveta na Kodelfjevo vabi članstvo vseh odsekov na skupno predavanje o gluhomemih, ki bo danes, dne 19. t. m. ob 8 zvečer v prosvetnem lokalu.

Stara šola v Sp. šiški: JRZ priredi drevi ob pol 8 predavanje. Vsi člani vabljeni!

Prireditve in zabave

Okrožni fantovski šah-turnir se bo nadaljeval v soboto 20. t. m. ob 8 zvečer v Akademskem domu, Miklošičeva c. 5. F. O. Sv. Peter si gurno!

Nocojšnji klavirski koncert velikega virtuozu Rude Firkušnega nam prinaša spored odnosno dela, ki so jih zapustili heroji klavirske igre in kompozicije raznih narodov, dob in slogov. Ruda Firkušni je prvovrstni klavirski umetnik. Koncert bo drevi ob 8 ur v veliki filharmonični dvorani. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

Sestanki

Trnovo. Drevi ob 8 ima fantovski odsek Prosvetnega društva svoj redni sestanek, na katerem bo govoril g. župnik J. Cegnar.

Moški odsek Prosvetnega društva Trnovo ima drevi ob 8 sestanek s predavanjem.

Kino

Kino Kodelfjevo. Dvojni spored: »Vse zaradi muzike« (Pavel Hörbiger) in »Peter« (Franciška Gaal).

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Gartus, Moste.

1 Drugi postni govor prevz. g. Škola dr. Rožmana bo drevi ob 7 v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

1 Maša zadušnica za Lj. Lj. Bratuža bo v torek ob 7 jutraj v franciškanski cerkvi. Vse, ki so ga poznali, in pa vsa emigrantska društva vabi Sediševa družina.

1 Na XIX. prosvetnem večeru bo predaval g. inspektor Ivan Dolenc o majski deklaraciji, ki je bila pred 20 leti vložena v dunajskem parlamentu. Deklaracija je vzbudila splošno pozornost in se je začelo celokupno gibanje našega naroda za uresničenje narodnega osvobodjenja. Slovenci ne moremo mirno iti mimo tako važne 20letnice. Vljudo vabimo p. t. občinstvo, da se ob tej priliki v obilnem številu udeležijo prosvetnega večera, ki bo danes ob 20 v verandni dvorani hotela Union in s svojo navzočnostjo pokaže, da se zaveda važnosti majske deklaracije. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, sedeži 3 Din, etožišča 2 Din, za dijake 1 Din.

1 Slovenska duhovna narodna pesem. Drugi del programa, ki si ga je bil zastavil Akademski pevski zbor, predstavlja slovenska duhovna pesem. Prvi del, slovensko svetno narodno pesem, je pred dvema letoma izvajal zbor pod dirigentom g. Francetom Maroltom. Uspeh je bil izreden in vsestranski. Lansko jesen je zbor spet začel z intenzivnim delom, ker se je namenil, da se v teku zimске sezone priredi po dolgem odmoru spet koncert. To pot bo izvedel prvič dela našega znamenitega mojstra Gallusa-Petelina, kompozicije, ki jih je po krivici pokrival prah pozabljene. Prva manifestanta slovenske besede, Trubar in Mohorič, bosta izpolnjevala koncert. Ta dela je s svojo znano spretnostjo opremil g. prof. Matija Tomc in bodo nanovo obogatila našo vokalno literaturo. Danes že lahko sporočimo, da bo koncert dne 1. marca ob 20 v veliki unionski dvorani. Predprodaja vstopnic bo v Unionu. Za koncert sam še sedaj vlada veliko zanimanje, tako da je upravičena bojazn, da bo občinstvo že v prvih dneh pokupilo večino vstopnic. Zato je priporočati, da si interesi že kmalu zagolove vstopnice, ker jih bo pozneje težko dobiti. Predprodaja bomo seveda, ko se bo pričela, takoj sporočiti po dnevnem časopisu.

1 Za pok. Franca Riffja bo ev. maša zadušnica v soboto, 20. februarja ob 7 jutraj v župni cerkvi ev. Cirila in Metoda. Njegovi številni prijatelji in znanci vabljeni! — Društvo katoliških mož.

1 Na splošno željo in zaradi velikega zanimanja se predvajanje filma »Nesrečniki« podaljša in igra L del v kinu Union še v petek, 19. t. m., II. del pa v kinu Matic v soboto, 20. t. m. neprekinjeno zadnjikrat.

1 Odlikovanje zaslužne matere. Včeraj dopoldne ob 11 je v veliki magistratni dvorani mestni župan dr. Adlešič v navzočnosti predstavnikov raznih društev in javnih ustanov na svečan način podelil ge. Jožefi Kumelj zlato kolajno za civilne zasluge, s katero ji je med mnogimi drugimi materami padlih dobrovoljcev odlikoval Ni. Vel. kralj Peter II. Svečanost, katere se je udeležilo precejšnje število občinstva, je otvoril župan dr. Adlešič s kratkim govorom, v katerem je poudarjal zasluge pokojnega sina in materi izročil odlikovanje. V imenu društva dobrovoljcev se je zahvalil županu njegov predsednik in odlikovanki čestitail.

1 Nerednost na mestnem magistratu pred sodiščem. Pred kaz. sodnikom-poedincem okrožnega sodišča g. Franom Gorečanom se je včeraj vršila razprava proti višjemu mestnemu pristavu Branimiru Kozincu, referentu za domovinstvo na domovinskem uradu mestnega poglavarstva, zaradi prestopka zoper imovino po §§ 318 in 319-II k. z. Obtožnica mu je očitala, da si je v 3 primerih prisvoil iz izstavo domovinskega lista znesek 21 Din, dalje 30 Din v kolkih in naposled še gotovine 20

Din. Obtožnica je v razlogih prav obširno slikala obtoženčevu poslovanje. Navaja, da so pri reviziji našli v njegovi pisalni mizi do 1367 nerednih aktov. Njegovo neredno poslovanje je bilo odkrito, ko so prihajale neštete urgence v zadevi Minke Piliho, uradnice ravnateljstva drž. železnice v Ljubljani, ki je zaprosila za domovinstvo v Ljubljani, ko je poprej bila pristojna v Celju. Mestno poglavarstvo v Celju je naposled zaprosilo pri banki upravi za posredovanje, da se reši prošnja Minke Piliho. Ana Dorrer, bivajoča v St. Wolfgangu v Avstriji, se je že septembra 1929 obrnila na mestno občino ljubljansko, da ji izda nov domovinski list. Zadeva pa je bila rešena šele 30. novembra 1936, torej po sedmih letih in 2 mesecih. Posredoval je naš genralni konzulat v Gradcu in celo naše poslanstvo na Dunaju je bilo naproseno za intervencijo. Albina Zakrajškova v Klosterneuburgu se je 13. junija 1934 obrnila na magistrat za izstavo domovinskega lista. Končno rešitev pa je prejela 8. januarja 1937. S tem poslovanjem naj bi obtoženec po navedbah obtožnice škodoval na ugledu mestnega poglavarstva na zunaj. Revizija obtoženčevega poslovanja je bila izvršena 21. junija 1936. Obtoženec je še pred kazenskim prgonom poravnal nastalo škodo. Njegov zagovor pred sodiščem je bil kratak. Poudarjal je, da je nastal tako velik zastanek zaradi zadev inkorporacije okoliških občin, s čemur je bil močno obremenjen ne samo on, marveč ves uradniški aparat domovinskega urada. Kot priča je bil zaslišan načelnik domovinskega urada g. dr. Letnar, ki je pojasnil zadevo in potrdil obtoženčev zagovor glede dela ob inkorporaciji okoliških občin. Sodnik se je postavil na stališče, da tu ne gre za uradno poneverbo denarja v smislu obtožbe, marveč le za časovno prisvojitve uradnega denarja ter je obsodil obtoženca le zaradi prestopka po § 379 k. z. na 10 dni zapore, pogojno za 1 leto. Obtoženec je sodbo sprejel.

1 Dva nočna požara. V noči od srede na četrtek sta v Ljubljani izbruhnila dva požara. Najprej so bili gasilci obveščeni, da gori baraka železniškega uradnika Janka Koviča v ulici Majke Jugovičev. Požar je izbruhnil okoli 23.35. Poklicni gasilci so ogenj hitro ugasili. V baraki je bila shranjena večja zaloga etavnega lesa in drugega orodja, ki ga je Kovič rabil pri zidanju svoje hiše. Škoda, ki je ocenjena na 6000 Din, je krita z zavarovalnino. Domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. — Večji požar pa je okoli 1 ponoči izbruhnil v skladišču trgovine g. Sosa na Cankarjevem nabrežju št. 23. Požar je javil gasilski postaji gosp. Viktor Müller. Poklicni gasilci so tako odhiteli na mesto požara. Z maskami na glavi so vdrli v skladišče in začeli gasiti. V eni uri je bil požar ugasen. Škodo cenijo na 50.000 Din. Krita je z zavarovalnino.

1 Za post — »Bobenčkovo« polenovko! 1 Kontrola vžigalnikov. Finančni kontrolni organi so tudi v Ljubljani pričeli s pregledom vžigalnikov glede njih zgijosanja. Zaplenili so že več nežigisanih vžigalnikov. Pred znano sodo št. 28 okrajnega sodišča sta se včeraj pojavila dva finančna kontrolna organa v civilni obleki. Vljudo sta zaprosila za ogenj dve etranki, ki sta čakali na razpravo na hodniku. Nič hudega sluteč sta vsak enemu prižgala cigareto z nežigisanim vžigalnikom, ki sta ga finančna organa takoj zaplenila. Oba bosta poleg tega še kaznovana s primerno denarno globo.

1 Lovci Danes ob 20 družabni večer s predavanjem v restavraciji »Slon«.

1 V mestni knjižnici se bo jutri (v soboto) ob 15 prodajalo na prosti stojnici prašiče in telečje meso po znatno nižji ceni.

Trbovlje

† Gustav Vodušek. V sredo zvečer ob 8 je za vedno zatisnil svoje oči šolski ravnatelj in nadzornik, ki je bil več kot 30 let župan občine v Trbovljah. Pokojnik se je rodil l. 1859 v Vitanju pri Celju. Še kot mlad učitelj je prišel v Trbovlje, postal šolski ravnatelj in nadzornik do pokojitve 1924. Kakor je bil pokojnik velik in zaslužen v svoji šolski stroki, ni manj delaven ni bil v drugih mu zaupanih področjih. Že l. 1905 je bil izvoljen za župana tako velike občine, kakor so Trbovlje, ter jo vodil z največjo spretnostjo do prevrata, kasneje pa več let kot gerent. Pred 4 leti se je odtegnil javnemu življenju in živel le svoji družini. Težko bi bilo popisati, kod je rainki vse deloval za javni blagor. Posebno mu je bilo kot nadzorniku na srcu, da so se gradile nove šolske zgradbe, da so imeli učitelji kakor šolarji kar največ ugodnosti. Vpliv, kakor ga je on imel pri oblaheh, je veliko pripomogel, da so se mu vsi načrti posrečili in dvignil je šolski pouk do velike višine. Miroval ni nikdar, vedno si ga našel pri delu. Kjer je bilo treba rešiti kako kočljivo zadevo, so njega poklicali. S svojimi zvezami je dosegel, da v svetovni vojni pri nas ni bilo političnih preganjanj kakor po drugih krajih, znal je lepo vse zakriti. Lepo ga je bilo videti vsako nedeljo, dokler je bil aktiven učitelj, pred oltarjem pri pozni maši, kjer je nadzirail otroke in se ni sramoval pokazati javno svojega verskega prepričanja. Kar je storil v življenju dobrega, naj mu Bog v obilni meri poplača. Zalujočim naše iskreno sožalje!

Predavanje bo danes popoldne ob petih v Društvenem domu. O zanimivem predmetu »Človek in narava« bo govoril znan predavatelj g. prof. Vinko Sarabon. Udeležite se.

V nedeljo dopoldne pa bo na običnem zboru Lovskijskega društva predaval lovcom pri Fortetu g. dr. Joža Herfort o ravnanju z ustrelnjo divjačin.

Velika fantovska prireditve z dopoldanskim in popoldanskim sporedom se neprekinčno vrši prihodnjo nedeljo v dvorani društvenega doma. Vabljeni so tudi sosedni odseki!

Kamnik

Slovo odličnega društvenega delavca. Člani dramatičnega odseka in pevskega zbora društva »Kamnik« so se na prav priršen način poslovili od svojega odličnega režiserja ter vodje pevskega zbora — akademika gosp. Cererja Augusta, ki odhaja na svoje prvo službeno mesto v banovinsko splošno bolnišnico v Celju. G. Cerer je vneto in z vsaj marljivo vodil dramatični odsek ter je poleg tega žrtvoval ves prosti čas in marsikatero noč za naše društveno in prosvetno življenje. Odlično je vodil nekaj let frančiškanski cerkveni pevski zbor, zadnje leto je pa tudi z vsi vno pomagal pri cerkvenem zboru v tarnt cerkvi na Sutni. Razven tega je zložil že nekaj krasnih pesmi za cerkev in društvene zbere in ima tudi za velikonočni čas pripraviljenih zopet nekaj novih cerkvenih skladb. Uglasbil je tudi nekaj iger kot n. pr.: Moč uniforme, Utopljeni, Materin blagoslov, Robert in Bertram, Zborovske pesmi k igri kulturna prireditve v Črni mlaki itd. Z lepim govorom sta se poslovila od g. Cererja predsednik društva »Kamnik« g. dr. Zvolkel Dominik in predsednik društvenega dramatičnega odseka g. kaplan Caserman Ivan. Značajnemu, vnetemu in marljivo kulturnemu delavcu in mlademu skladatelju želimo kar največ uspehov in zadovoljstva v novi službi.

Maribor

m Dom duh. vaj pri Srcu Jezusovem v Mariboru je popolnoma zaseden za tečaj od 20. do 24. t. m. Kdor bi se javil po 17 ali prišel nepripravljen, se bo moral žal zavrniti. — Vodstvo doma.

m Zemljevid lavantinske škofije. Znani mariborski kartograf izdeluje za kn. šk. ordinarijat veliko karto lavantinske škofije, na kateri bodo začrtane meje vseh dekanij in župnij ter, zabeležene poleg župnih cerkva tudi vse podružnice. To bo sploh prva zemljepisna karta te vrste, pa bi bilo uместno, če bi izšla tudi v nakladi in v priročni obliki.

m Težave z mariborskim spomenikom. Spomeniško vprašanje v Mariboru je še vedno precej komplicirano. Prof. arh. Plečnik, ki je bil izvoljen v razsodišni odbor, te funkcije ne sprejme in sedaj je spomeniški odbor v precejšnji zadregi, kako bi mu našel primernega namestnika.

m Nesreča pri meljskem brodu — predmet za nimitve razprave. Dne 22. avgusta 1936 se je pri petli na meljskem brodu nesreča. Ko je brodar g. Ivan Merdava peljal s svojim brodom okoli 50 Hutterjevih delavcev z meljske na pobrežko stran ter je po pristanku privezal brod na zgornjem koncu k stebru na bregu, so začeli delavci skakati z broda na breg, dasi že ni popolnoma pristal. Brodar jim tega ni mogel braniti, ker se je v tistem času nahajal pri veslu, da bi prišil brod čisto k bregu. Bila je zelo temna, deževna noč in tako se je zgodilo, da je delavka Olga Svarc padla ekoli odprtno med brodom in mostičem v reko in utonila. Brodar se je sicer takoj podal s čolnom za utopjenko, vendar je v temi ni mogel najti. Mož ponesrečene delavke, Anton Svarc, je vložil pri okrožnem sodišču proti brodarju Merdavi subeidiarno tožbo in včeraj se je vršila pred okrožnim sodiščem obravnava, ki je pokazala, da ne zadene brodarja pri omenjeni nesreči nobena krivda. Sodišče je g. Ivana Merdava oprostilo. Zastopal ga je odvetnik dr. Fr. Friclier.

m Umrl je gospod Friderik Ul, železničar v p. Pokopali ga bodo v soboto ob 3 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše sožalje!

m Redni letni pregled vseh motornih vozil iz območja predstojništva mestne policije v Mariboru ter okrajev Maribor levi in desni breg se vrši v ponedeljek 22., torek 23. in sredo 24. t. m., in sicer od 15. ure dalje na dvorišču mestnega avtobusnega podjetja poleg mestne planine v Plinarski ulici. Lastniki se pozivajo, da pripeljejo svoja motorna vozila k pregledu, sicer ne bodo smeli z njimi voziti.

m Januarski obmejni promet. Meseca januarja je prekorailo našo mejo preko Maribora 8567 ljudi. Iz države jih je odpotovalo 4501, prispelo pa iz inozemstva 4066. Največ je bilo Avstrijcev, za njimi slede naši državljani, potem pa Čehoslovahi. Avstrijcev je bilo 3703, Jugoslovancev 3521, Čehoslovakov pa 712.

m Mariborski Foto-klub je imel v sredo zvečer v kavarni Jadran svoj občni zbor. Mariborski Fotoklub je še mlado društvo, ima pa izredno delovno članstvo ter dosega zaradi tega lepe uspehe. Fotoklub si je izvolil letos za predsednika I. Valesa, podpredsednik je inž. arh. Vičič, tajnik pa geometer V. Pohar. Za prihodnje poslovno leto si je začrtal klub lep delovni program.

m Kalvarijska cerkev okradena. Tatovi so odnesli pri cerkvi na Kalvariji bakren odvodni žleb; odtrgali so cev od tal do strehe, tako da sedaj odteka voda iz žlebov po zidu cerkve ter ga kvari. Škodo bo treba kmalu nadomestiti, ker bo sicer začel odpadati omet.

Celje

c Iz banovinske službe. V celjsko javno bolnišnico je bil imenovan za uradniškega pripravnika IX. pol. skupine g. Cerar Avgust iz Kamnika.

VII. Prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva bo v ponedeljek, dne 22. t. m. ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. O Palestini bo govoril s spremljevanjem lepih skiptičnih slik vseučiliški profesor g. dr. Andrej Snoj iz Ljubljane.

† Baumgartner Marija. Včeraj je ob pol 1 jutraj umrla na svojem stanovanju Cesta na grad 47, babica, trgovka in hišna posetnica ga. Baumgartner Marija, roj. Ježovnik. Pokojnica je bila zelo dobra žena. Bolehala je že delj časa, sedaj pa se je boleznii priključilo še pljučno vnetje, katerega je pokojnica podlegla. Pogreb bo v soboto, dne 20. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Naj sveti pokojnici večna luč! Zalujočim naše sožalje!

c Gospojno društvo v Celju vabi vse svoje članice, da se udeležijo pogreba pok. g. Marije Baumgartner, ki bo v soboto ob 4 popoldne iz hiše žalosti Cesta na grad 47 na mestno pokopališče.

c Mestno gledališče. Danes ob 4 Hamikova pravljica v petih slikah »Repositev«. — Mladinska predstava; (izven abonmaja). — Ob 20 »Atentat«, drama v treh dejanjih. Abonma.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Zetev« (Julika) s Pavlo Wesely v glavni vlogi. Ob 14 matineja »General Garcia«.

c Mladeniči rekruti, ki žele da bodo šimprej pozvani na odsluženje obveznega roka pri vojaki, da bi si mogli okoristiti z določili § 47 z. o ustroju vojske in mornarice, naj vložijo zadevne prošnje šimprej potom pristojnih občin. Prošnje, poslane neposredno vojaški oblasti, se ne bodo jemale v obzir.

Jesenice

Kino Krakov dom Jesenice, predvaja prvi velik kriminalni film: »Sovražnik države štev. 1 (C. Men)«.

Podružnica SPD na Jesenicah obvešča svoje članstvo, da bo dne 4. marca 1937 ob 20 v tovarniški restavraciji (Legat) na Savi redni letni občni zbor podružnice. Članstvo se opozarja, da so na dnevnem redu tudi volitve novega odbora. Volilno pravico bodo imeli le oni člani, ki bodo do občnege zbora imeli poravnano članarino za leto 1937. Članstvo se poziva, da se občnega zbora udeleži v čim večjem številu. (2508)

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani

Postne pridige

Berghoff, Christus unser Leben und Vorbild. 198 str., nevez. 37 Din. — Dörner, Mensch Christ und Sieger. 79 str., nevez. 18 Din. — Engel, An heiligen Wassern. 88 str., nevez. 21 Din. — Engel, Christus vor seinen Richtern. 93 str., nevez. 21 Din. — Engel, Der Ruf von Golgotha. 88 str., nevez. 21 Din. — Fügeline, Christentum durch Kreuzkraft! 151 str., nevez. 52 Din. — Krömer, Auf den heiligen Höhen des Alten Bundes. 93 str., nevez. 36 Din. — Lang, Die Fülle der Gnade. 63 str., nevez. 15 Din. — Rostle, Das grosse Geheimnis. 80 str., nevez. 24 Din.

Zasedanje banskega sveta

Nujne potrebe Slovenije

Še debata o prosveli

K našemu večeršnjemu poročilu dodajamo še nadaljevanje debate:

Dr. Fr. Vidie (Kamnik) je naglašal, da je naloga prosvetnih ustanov in šol, da goje naš jezik. Zlasti pa naj bo to naloga naše bodoče akademije in zato podpiram resolucijo dr. Adlešiča in resolucijo dr. Ravniharja. Naš jezik se ne spoštuje tam, kjer mu je po ustavi zajamčena enakopravnost. To se ne godi slučajno, ampak z namenom. Navaja nekaj takih primerov. Zahvaljuje se g. banu za njegovo prizadevanje za zgradbo vseučiliške knjižnice in izraža željo, naj bi se banovinski arhiv iz muzeja preselil v poslopje univerzitetne knjižnice. Potrebno je mesto stalnega arhivarja. Država za muzej, odkar ga je prevzela, ne skrbi dovolj in bo temu odpomoči le tedaj, ko

dobimo popolno samoupravo. Odobrava postavke za gledališča, proti kateremu ni bilo nobenega ugovora. Govori za zmanjšanje taks na vstopnice naših podeželskih odrov in o potrebi pravočasne zasedbe profesorov in učiteljskih mest. Meščanska šola za kamniški okraj spada v Kamnik. Večji podpora so potrebni dijaki, kulturna in znanstvena društva, Narodni muzej. Predlaga posebne postavke za nakup starin in za nakup modernih umetnin.

Ing. Vinko Vrbnjak (Slovenjgradec) je naglašal, da se pričakuje dobri uspehi od prevzema stroškov za vzdrževanje šol po banovini. Učiteljstvo sili preveč v mesta. Razlika med draginskimi razredi naj se popravi. Učitelji naj dovrše najprej klasično gimnazijo in potem poseben učiteljski tečaj. Učni načrt za meščansko šolo ni posređen, zlasti ker ni mogoč vstop na srednjo šolo. Od zdravstvenega fonda učenci meščanskih šol na de-

želi nimajo koristi. Gmotni položaj učiteljev meščanskih šol naj se izboljša.

G. Lojze Zorenč (Šmarje pri Jelšah) naglašal, da je bilo siromaštvo njegovega okraja vzrok, da se od 1. 1918 ni prezidalo ali prizidalo niti eno šolsko poslopje. Učilnice so prenapolnjene. Še slabše je glede učiteljskih stanovanj. Občine so revne in zato naj jim pomaga banovina iz fonda za pomoč siromašnim šolskim občinam. Razen ljudskih šol ni v vsem okraju niti ene meščanske ali srednje šole. Potrebna je intenzivnejša strokovna izobrazba kmetske mladine, za kar naj bi se uvedli v zimskih mesecih kmetijski tečaji. V Rogoški Slatini naj se ustanovi meščanska šola.

G. Strmečki (mesto Celje) naglašal, da je potrebno, da se zgradi v Celju novi poslopji za trgovsko šolo in za gimnazijo, ki sta sedaj nastajeni v tujih zavodih. Ti zavodi pa so tudi prenapolnjeni in potrebujejo prostora za se.

Kaj naj se še gradi

Razprava o tehničnem oddelku

Ljubljana, 18. februarja.

Popoldansko zasedanje banskega sveta v sredo popoldne in še v četrtek večji del dopoldneva je bilo posvečeno razmatranju proračuna tehničnega oddelka banske uprave. Poleg govornikov, ki smo na kratko že včeraj navedli, so o prometnih potrebah svojih okrajev ali o prometnih potrebah Slovenije govorili še naslednji:

K našemu večeršnjemu poročilu o tej debati dodajamo še:

G. Klekl (okraj Dolnja Lendava) je izrazil željo, naj bi se proračun tehničnega oddelka od leta do leta povečal. Izjavil je svoje prepričanje, da se bo most čez Muro gradil in da se bo regularila Mura ter da se bo napravila cestna zveza s Slovenskimi goricami. Prečital je prošnjo cestnega odbora v Dolnji Lendavi in izrazil željo, naj bi se zgradilo sorazmerno toliko banovinskih cest v Prekmurju, kakor jih imajo drugi okraji.

G. Bajlec (mesto Murska Sobota) predlaga, naj bi se pri javnih zgradbah zaposlili predvsem domači arhitekti. Prevzame, oziroma zamenja naj se subvencionirana cesta Murska Sobota—Veržejski most za banovinsko cesto od Hodoša na Velike Dolence. Prosi za stalno namestitev šestih cestarjev v Prekmurju.

Dr. Sabothy (mesto Kranj) izraža svoje veselje, da je tehnični proračun tako visok, saj znaša eno tretjino vsega proračuna. Iz del tehničnega oddelka se razvili ogromno gospodarsko delo banovine v zadnji dobi. Referat tehničnega oddelka je zlati knjiga sedanje banske uprave. Opozarja na potrebe kranjskega okraja, ki je po davčni moči četrti v Sloveniji in ki mora zato tudi več dobiti. Prosi podpore za kokrski most in zahteva, naj se načrt za narodno šolo v Kranju, ki predvideva 10 milj. Din, revidira, da bo cenejši.

Dr. Frane Vidie (mesto Kamnik) predlaga, naj bi se prekinil promet na cestah, ki se modernizirajo. Prosi, da se g. bana, naj bi posredoval pri ministrstvu, da se oproste odkupnine za ljudsko delo javni uslužbeni in upokojenci.

G. Anžič (Krško) priporoča, naj bi cestni odbori gospodarili bolj racionalno. V cestnih odborih naj se nastavi izkušni uradniki in vsaj po en inženjer. Zahteva strogo kontrolo za banovinske cestarje. Cestni odbori naj se organizirajo po cestnih okrajih. Občinam z veliko občinskih cest naj se da podpora iz bednostnega fonda za popravilo cest. Priporoča zgraditev javnega vodovoda po Krškem polju. Naj bi se čim prej zgradila železnica iz Novega mesta v Brezice.

G. Stuhce (okraj Ljutomer) prinaša potrebe svojega okraja in navaja ceste ter razna gradbena dela, ki bi bila nujno potrebna.

G. Zupane (okraj Novo mesto) izraža veselje nad tehničnim poročilom, ki določa graditev vodovoda za Suho Krajino. Prosi, naj se zgradi vodovod vsaj do Ambrusa. Prosi za banovinsko pomoč za nekatere ceste v Suhi Krajini in okoli Novega mesta. Pri zlicitiranih delih naj dobe zaslužek če le bi moglo. Proračuni cestnih odborov naj se kolikor mogoče hitro odobri. Znameniti Žužemberški grad je zapisan propasti, ako se zanj ne zavzame banovina.

Dr. Visenjak (mesto Ptuj) graja osebne izdatke tehničnega oddelka, ki da so previsoki. Govori o cestnih potrebah svojega okraja ter predloži prošnjo cestnega odbora v Ptuj.

Enako kakor nekateri drugi govorniki s Stajerskega, priporoča tudi g. Serbinec (okraj Maribor levi breg) regulacijo Pesnice ter navaja cestne potrebe svojega okraja.

G. Jančkovič (okraj Ptuj) predlaga, naj bi banovina iz bednostnega sklada prispevala tudi za občinske ceste tudi za gradivo. Prosi za podporo občinskim cestam v ptujskem okraju, se zavzema za zgraditev kapnice, zlasti v vinorodnih krajih. Banovina naj bi prevzela vse okrajne ceste. Dalje prosi za regulacijska dela pri Dravi, ki trga zemljišče in ogroža vasi, se zavzema za regulacijo Pesnice. Gospodarsko ni pravilno, da je župan na sedežu okraja, obenem tudi načelnik cestnega odbora.

G. Jan je govoril o tujkosprometnih važnosti dobrih cest v radovljiškem okraju, ki je ves tujsko promet. Zlasti se je potoval za cesto Bled—Podhom—čez Dobravo proti Jesenicam, ki bi omogočila ne samo tujem dostop v ta lep kot Gorenjske, ampak tudi domačinom, zlasti delavcem, da bi se na poti na Jesenice v tovarno izognili sedanjega mučnega klanca, na katerem trpe ljudje in živina. Prosil je tudi, naj banovina podpre popravilo ceste Brezje—Leše. Prav tako vredni so podpore Kroparčani za cesto Kropa—Jannik. Govoril je še o zelo potrebni cestni zvezi Boh. Bistrica—Jelovca—Sorica.

Dr. Jereb je z zelo tehtnimi razlogi podprl zahtevo po izboljšanju ceste Celje—Radeče—Krško

—Brezice, ki je najvažnejša cestna zveza med Dravsko in Savsko banovino in ki je radi svojega avstrijskega zaledja nad Mariborom tudi s stališča mednarodnega prometa važna. Je pa v nekaterih odsekih v silno slabem stanju. — Cesta Radeče—St. Janž v nekaterih odsekih sploh ni sposobna za promet. Prebivalci soseske Svibno pri Radečah sploh nimajo z zunanjim svetom nobene vozne zveze in so odločili, da bodo z lastnimi sredstvi t. j. lastnim delom zgradili cesto, prosijo samo, da bi jim banska uprava dala na razpolago kakega strokovnjaka, ki bi jih nekoliko poučil, kaka naj se to naredi in ki bi poleti tudi nekoliko nadzoroval delo. Na cesti Ljubljana—Litija—Radeče naj se odpravijo nekateri najbolj nerodni klanci za Savo.

Dr. Miller je dokazoval, kako nujno potreben je nov most čez Dravo v Mariboru v Meljskem predmestju, kjer edino zvezo vzdržuje brod, ki prevaža vse, ljudi in vozove. Edini most čez Dravo v Mariboru vedno večjega prometa, ki tudi v teži silno narašča (teži tovorni avtomobili), ne bo več dolgo vzdržal, prej ali slej bo javna oblast, katerakoli že, itak prisiljena, da tu zgradi nov most, ki bo vzpostavil tako potrebno zvezo in doseganja nekoliko razbremenil.

G. župnik Tratinč je poudarjal važnost občinskih cest za ljudstvo. Največ ljudstva ne živi ob širokih državnih cestah, ki jih je 615 km v vsej banovini, tudi ne ob 4119 km banovinskih cestah, ampak ob 18.527 km občinskih cestah. Ljudstvu, ki to najgostejše omrežje vzdržuje, je treba pomagati, da se vanj ne zaje mnenje, kakor da bi bilo samemu sebi prepusteno.

G. Mihelič, celjski župan, se je najprej pridružil izjavam g. dr. Jereba glede ceste Celje—Radeče—Brezice, nato pa je obširneje govoril o socialnem položaju naših cestarjev. Cestarji po najnovejših določilih niso nikjer zavarovani za primer bolezni, ostala jim je pravica do brezplačnega zdravljenja v bolnišnici, česar pa se vsak cestar niti poslužiti ne more, ali pa se mora poslužiti tudi v primerih, ko bi se zdravil lahko doma, ako bi imel kaj sredstev. Plače imajo od 600 do 900 din mesečno, s tako vsoto pa ni mogoče bogve kaj skrbeti za zdravje. Naj bi se z zdravniški OUZD na kak način uredilo, da bi imeli cestarji pri njih vsaj brezplačen pregled, da bi zdravnik ugotovil, ali je potrebno iti v bolnišnico ali pa je pričakovati uspehov tudi od domačega zdravljenja. Njihova služba je zelo naporna, saj so večidel dneva izpostavljeni vsem vremenskim nepravilnostim. Tudi dolžina cest naj bi se enako merneje razdelila, da ne bi nekateri imeli kar po 8 do 12 km ceste! Pri tem se bo takoj pokazala tudi potreba, da je treba za vzdrževanje cest več ljudi kakor pa jih je sedaj.

Nato je govoril dr. Gollia, ki se je dotaknil zakonskega načrta o cestnih fondih, ki predvideva dvotirni sistem: osrednji državni cestni fond in pa banovinske cestne fonde. Ta dvojnost se v praksi najbrž ne bo obnesla. Naša želja in zahteva je, da se vsa sredstva, ki se v banovini zberejo, v tisti banovini tudi porabijo. Govoril je še o koncesijah za izrabo vodnih sil, v katerih bi nastale velike izpremembe in občutna gospodarska škoda po Sloveniji, ako bi se izvedla določila v finančnem zakonu za 1937-1938. Naj te koncesije ostanejo v veljavi brez ozira na te amandmane, tako kakor so prizadeti pričakovali in računali po zakonu o izrabi vodnih sil.

Ker je bila ura že pozna, je g. ban ob pol 9 zvečer zaključil zasedanje in napovedal nadaljevanje za četrtek ob 8 jutraj. Tedaj se je razprava o javnih delih nadaljevala, udeleževali so se je g. svetniki Arnež, Rozman, Kranje, Majersič, Škrabec, Planina, Brodar, Strein, Kugovnik, Steblevnik, Štrabelj, Zorenč, Kuder, Bitnar, ki so utemljevali zahteve svojih krajev po boljših cestnih zvezah in po izdatnejših regulacijskih delih. G. dekan Bitnar se je zelo potoeval za Belokrajino, da bi ta zemlja ob Kolpi bila bolj deležna javnih blagodat, ker iz lastnih moči se ne bo povzdignila, ker jih nima. Poudarjal so tudi potrebo po ureditvi porečja Savinje in Pake in obenem izražali veliko zadovoljnost za dela, ki so se tako brez vika in krika dovršila na Savinji. G. Zorenč je govoril o šmarnskem okraju pri Jelšah, kjer nekateri kraji sploh nimajo nobene ceste, ampak samo občinske kolovoze. Ob zaključku razprave za ta oddelke je g. načelnik Skaberne nekatere zahteve pojasnil in s tem v zvezi tudi povedal, da bo glavni most čez Muro pri Petanjcih že letos dograjen, ker so vsi načrti že gotovi in tudi krediti so odobreni. Dela za stranske mostove pa bodo še letos odobrena. Nato je g. ban razpravo zaključil, odredil nekoliko odmora, narkar se je takoj nadaljevala razprava o socialnem oddelku.

9 Elizabetnih konferenc ter 24 dobrodelnih društev, ki se bavijo z mladinskim skrbstvom.

Za siromašne in onemogle je banovina lani izdala 1885 podpor v skupnem znesku 306.000 Din, iz bednostnega sklada je bilo izplačanih 98.000 Din podpor, 29 občinam pa je bilo podeljene v ta namen podpore v znesku 123.000 Din, iz sredstev bednostnega sklada 266.000 Din. Razna društva so dobila iz proračuna 18.000 Din podpore, iz bednostnega sklada pa 328.000 Din. Dalje je banska uprava razdelila lani 175 vagonov koruze ter razdelila 165 spremnic za brezplačen prevoz brane.

Lani se ni bilo mogoče zaposliti vse brezposelno delavstvo. Največja brezposelnost je vladala med sezonskim delavstvom, grozila pa je tudi ustave raznih večjih obratov. Zelo se množe brezposelnosti iz inteligentnih poklicev. Za olajšanje brezposelnosti je v tej ali oni obliki banovina lani izdala okoli 750.000 Din. Za razbremenitev preza-dolžen občin je banovina lani dala 66.000 Din.

Večjih elementarnih nezdolani ni bilo, razen toče po nekaterih krajih, kužnih boleznih po vinorodnih krajih in pa suše, ki je ponekod uničila vse pridelek. Banovina je izdala najbolj prizadetim krajev v raznih oblikah okoli 540.000 Din podpor.

Izseljencev lani skoraj ni bilo, ker je povsod priseljevanje ustavljeno. Le v Franciji je bilo okoli 6000 sezonskih prekmurskih delavcev iz Prekmurja. Lani pa se je iz tujine vrnilo v domovino 390 oseb. Banovina je revnim izseljencem izplačala okoli 61.000 Din podpor. Za podporo izseljencev in njihovim ustanovam je banovina dala lani 59.000 Din, za podporo izseljencem iz Juljske Krajine pa 52.000 Din.

Banovina ima 7 bolnišnic a skupno 1655 postelj. Lani je bilo okoli 480.000 osebno dni (državna bolnišnica in zasebne bolnišnice niso všete). Naval bolnikov na bolnišnice je vedno večji. Lani se je nadaljevala akcija za izpolnitev bolnišnic. Gradi se pa velik paviljon v splošni bolnišnici v Mariboru, nadziduje se porodni oddelke v Celju, izpopolnjuje se bolnišnici v Slovenjgradu in v Celju, pri državni bolnišnici v Ljubljani je pod streho prizidek kirurškega oddelka, v bolnišnici za duševne bolezni pa nov paviljon za moške.

Banovina ima dve hiralnici, v Vojniku in v Ptuj. Lani je bilo okoli 127.000 osebno dni. Otvorjena pa še ni hiralnica v Gornji Radgoni, kjer bo prostora za 280 hiralcev. Gospodarsko ravnotežje bolnišnic najbolj moti dejstvo, da država banovin, bolnišnicam ne vrača osebno stroškov, lani so obveznosti države do banovinskih bolnišnic dosegle že okrog 7 milijonov Din. Banovinske bolnišnice za prihodnje leto izkazujejo 13.578.000 Din izdatkov, ki jih krijejo bolnišnice z lastnimi dohodki pičlo polovico same, dobro polovico pa banovina.

Lani je bilo v banovini 114 združenih in 8 samostojnih zdravstvenih občin, za katere je v proračunu določeno 3.152.000 Din. Banovina sodeluje pri sanaciji naše vasi, za katero so za letošna določena sredstva v višini 480.000 Din. Lani je bilo zgrajenih več vaških vodovodov, letos pa je končano traširanje vodovoda za Suho Krajino, v načrtu oziroma delu pa so razne kapnice, zajetje studena, zatiranje nalezljivih bolezni itd.

V banovinski upravi so tri zdravilišča, Golnik, Dobrna in Rogoška Slatina, ki se vzdržujejo iz lastnih dohodkov. Na Golniku je prostora za 210 bolnikov. Banovina je osnovala na Golniku 52 bolniških mest za revne bolnike, za kar je določeno 480 tisoč Din. Tudi drugače je banovina zelo pospeševala boj proti tuberkulozi.

Obširno je govoril tudi o bodočem programu za socialno delo. Ustanavljanje novih zavodov je zaenkrat nemogoče zaradi pomanjkanja sredstev, manjka vajeniških domov, domov za onemogle in zavodov za defektne otroke. Kljub temu pa bo banovina skušala omiljevati največjo bedo in pomanjkanje z raznimi podporami.

Letos bo zgrajeno zvezno poslopje za banovinsko bolnišnico in hiralnico v Ptuj ter bo adaptirana banovinska bolnišnica v Murski Soboti. Dotacije za banovinske bolnišnice so zvišane. Letos prične delati institut za raziskovanje raka v Ljubljani, ki bo tudi zdravil rakaste bolnike. Otvorjena bo banovinska bolnišnica v Gornji Radgoni. Banovina pripravlja večje število vodovodov, javnih kapnic in vodnjakov. Prihodnje leto pa bo ustanovljena banovinska strežniška šola ter bodo obnovljeni tečaji za bolniške oglednike.

Razprava o socialnem oddelku.

Govor dr. Breclja

K razpravi se je oglasilo toliko govornikov, kakor morda še k nobenemu drugemu oddelku ne. Prvi je govoril dr. Breclj, ki je postavil pred nas brdsko sliko vsega našega skrbstva in varstva. Najprej je izrazil skromno čustvo zadovoljstva, da je spričo 20-milijonskega povišja v celotnem proračunu tudi ta oddelke deležen 2-milijonskega povišja, kar sicer potrebam še ne zadostuje, z ozirom na naše revne razmere je pa vendar nekaj. Prodrati mora prepričanje, da so tudi stroški za zdravje in socialno skrbstvo produktivni, kakor so produktivni stroški za kmetijstvo, javna dela... Tudi postavka za mladinsko skrbstvo je povišana za 75.000 Din, kar bo tudi nekoliko omogočilo velkopoteznejšo skrb. Izrazil je željo, da bi zlasti rudarski kraji, ki težijo na Celje, dobili take mladinske domove, kakor jih imata Ljubljana in Maribor. Zelo se opazita tudi potreba po zavetiščih za slepe otroke in za telesno nakažene.

Obširno je govoril o položaju banovin, zdravnikov in o njihovem službenem razmerju. Danes je to najbolj obubošan stan med vsemi akademskimi poklici. Pri kmetu, ki še za sol nima, je težko kaj zaslužiti na račun skrbi za zdravje, sicer je pa banovinski zdravnik tudi toliko zaposlen z raznimi pisirjami in statistikami, da mu prav malo časa ostane za privatno prakso.

Napredek ban. bolnišnic

Banovinske bolnišnice so v preteklem letu nekoliko napredovale. Mariborska bolnišnica ima lep paviljon, celjska prizidek, tudi ptujška se je nekoliko povečala, še celo bolnišnica v Murski Soboti se je letos nekoliko izboljšala, vendar pa je še vedno kulturna sramota vse banovine. Tu ne pomaga nič drugega kot: novo bolnišnico! Bolnišnica v Krškem je v zdravstvenem oziru odlična, sicer pa zanemarljiva in beraško opremljena. Na ozemlju bivše Kranjske so potrebne vsaj tri nove bolnišnice, ena v radovljiškem okraju, ena na Kočevskem, ena v Logatcu, da bi nekoliko razbremenile ljubljansko. Stajerska je v tem oziru nekoliko na boljšem, ker ima po številu bolnišnic dovolj, samo povečati in bolje opremiti bi se morale. Ozemlje bivše Kranjske ima še vedno samo ljubljansko bolnišnico, bolnišnica v Postojni za velik del nekdanje Notranjske nam ni več dostopna.

Preskrba za zdravje umobolnih je za prvo silo še kolikortoliko ugodno rešeno. Na povečano Studenco bo prostora nekako dovolj. Postelja pa za umobolnega še ni dovolj. Nič bolj ugodno ne vpliva na njegovo zdravje kakor delo na polju ali na vrtu, zato bo morala državna sanitetna uprava vse te zavode preurediti v tem smislu. Za alkoholike bi bilo treba v vsaki bolnišnici ustanoviti posebne dispanzerje, kakor jih imamo za jetične. Alkohol nam vsako leto v našem narodnem in državnem življenju sploh uniči več dobrin kakor katerakoli druga bolezen. Pri socialnem oddelku banske uprave naj bi se ustanovil poseben referat za alkoholizem. Ta referat naj bi se zavaljal ljudem, ki bi se zavzeli za odpravo te naše sramote in nesreče, da bi jo onilili, kolikor jo je mogoče. Alkoholik potrebuje zdravniške oskrbe s strani zdravnikov za živčne in duševne bolezni in to oskrbo je treba takim nesrečnikom omogočiti.

Za naše izseljence

Za njim je govoril g. Klekl, ki je govoril o drugi slovenski narodni težavi, o izseljeništvu.

Petstotisoč naših bratov in sester, če ne štejemo tistih, ki po mirovnih pogodbah niso prišli v našo državo, robota v tujini in išče s težkim delom svoj kruh, ki jim ga domovina ne more dati. Pol milijona našega naroda ustvarja tujim gospodarjem bogastvo. Doma pa narod strada in trpi pomanjkanje. Zalostna je ta slika.

Naša dolžnost je, da skrbimo za svoje izseljence, da krepimo medsebojne vezi in da stojimo z njimi v stalnih stikih. Čim tesneje smo povezani s svojimi izseljenci, toliko manj osamljene se čutijo ti v tujini in toliko več ugleda imajo pred tujci. Mali slovenski narod pomeni nekaj, samo če so vsi njegovi drobci povezani v eno enotno duhovno enoto.

Izseljeni delavci s svojimi zaslugi v veliki meri bogatijo naše revne gospodarske razmere doma. Leta 1928 so na pr. poslali naši izseljenci iz Amerike v domovino 15 milijonov dolarjev. — Leta 1935, po poročilu narodne banke v Zagrebu, je prišlo v našo državo kot pošiljatev naših izseljencev 192 milijonov dinarjev. Ta denar je prišel samo v Slovenijo. Iz Francije pride samo v Slovensko Krajino letno okrog 20 milijonov dinarjev. Edini vir za neštete slovenske domove so ravne dohodki naših izseljencev. Mi moramo zastaviti vse svoje sile, da naše izseljence v tujini zaščitimo pred zlorabo delodajalcev ter jim preskrbimo zaščito zakona. Naša dolžnost je, da potom naše vlade urgiramo v Parizu, da sprejme konvencije tudi pariška vlada v zaščito naših delavcev, kakor so se to pobrigale že poljska, italijanska in druge vlade. Isto naj velja za naše delavce v drugih državah.

Naša dolžnost je, podpirati Rafaelovo družbo, ki je sistematično začela skrbeti za naše izseljence in dela tudi z izredno nesebičnostjo in požrtvovalnostjo. Je to danes gotovo vodilna družba v celni naši državi za skrb našega izseljenstva, saj izdaja izredno dobro urejene časopise v korist našim izseljencem ter vzdržuje z njimi stalne stike, skrbi za izseljeniške duhovnike, učitelje, preskrbuje predavanja, kongrese in podobno. Velike vrednosti je tudi kolektor, ki ga je izdala ta družba za izseljence. Rafaelova družba je zgradila prve temelje za nam tako potreben izseljeniški institut. Ustanovila je sedaj podružnico v Mariboru in v Slovenski Krajini, v kratkem bo pa ustanovljenih še nekaj podružnic po ostali Sloveniji, zlasti na Jesenicah in na Dolenjskem. Naša dolžnost je tedaj, da to družbo, ki je v pravem pomenu besede naš izseljeniški institut, podpremo tako, da se bo mogla razviti v močno ustanovo.

Izseljeniški zakon v svojem 33. § nalaga izredno velika bremena našim izseljencem, saj mora vsak izseljenec plačati kot glavarino v izseljeniški fond po 100 Din. Ta fond je namenjen za to, da se v primeru velike potrebe omogoči našim delavcem povratek v domovino, sicer pa za vzdrževanje izseljeniških duhovnikov, učiteljev ter za potrebno literaturo za izseljence. Leta 1930 je imel ta fond nabranega 35 milij. Din. Preteklo leto sem prosil v imenu izseljencev za podporo iz tega fonda v Belgradu, odkoder sem dobil 1000 Din z obvestilom, da je fond izžrpan in da ni nobenega denarja več.

Res mi je uganka, zakaj neki se je ta fond porabil. Kolikor mi je znano, je država dosedaj poslala v našo krajino samo 8 delavce na državne stroške, dočim so naši delavci vplačali na glavarini v izseljeniški fond že nekaj milijonov. Razen gori omenjenih 1000 Din, nismo dobili še prav nobene podpore iz tega fonda.

Prosim gospoda bana, da se blagovoli na kak način zanimati za usodo tega fonda.

Nujno je pa potrebno opozoriti našo oblast tudi na skrajno nelepo postopanje nekaterih uradnikov naše konzularne oblasti proti našim izseljencem. Ako je delavec, državljani kraljevine Jugoslavije, od uradnika njenega zastopstva v inozemstvu oklofutan, potem je dovolj hudo! Tako uradništvo pri naših poslaniških ali konzularnih zastopstvih golovo ne dela niti časti naši državi, niti ne ustvarja zaupanja do naših oblasti. Naj pripomnim še, da je nastavljen za dopisnika izseljenškega oddelka v Braziliji v San Paulo neki Žid Tazues, ki niti ni naš državljani.

Mislam, da je naša dolžnost, da proti takim krivicam javno nastopimo.

Dovolite mi, gospodje, da v zvezi s tem omenim tudi veliko moralno rano, ki jo trpi zaradi izseljeništa naše Prekmurje. Ta rana bo čedalje večja, ako ne bomo čimprej prisločili na pomoč našim izseljencem. Iz naše krajine se je že pred desetletji izselilo po statistiki v Severno Ameriko 25.000 naših delavcev. V Južni Ameriki, Kanadi in Avstraliji ter drugih delih sveta jih je okrog 10.000, v Franciji pa 7000. To je gotovo izredno velik odstotek, če računamo, da šteje naša krajina komaj 100.000 prebivalcev.

Nujna in neodložljiva potreba je, da dobijo naši delavci v Franciji čimprej še enega duhovnika in se zato morajo najti sredstva, kjerkoli se vzamejo. Naše ljudstvo moralno preveč trpi in je za ves narod neizmerna škoda, če dobimo iz Francije nazaj razmeroma velik odstotek naravno pokvarjenih.

Delo banovine za ljudsko zdravje

Ljubljana, 18. febr.

Danes dopoldne se je nadaljevalo zasedanje banskega sveta. Na vrsti je bila debata o tehničnem oddelku, ki je bila zaključena, nato pa je podal

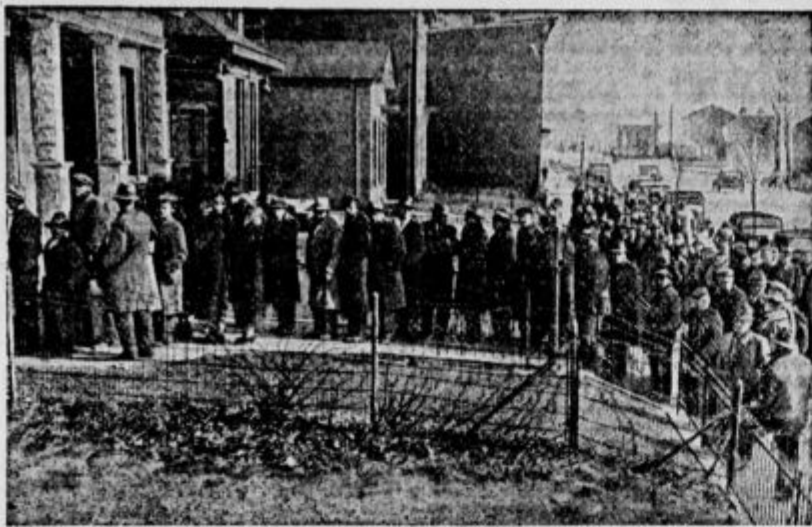
Poročilo oddelka

načelnik dr. Mayer. Naglašal je, da se mladinsko skrbstvo izvaja v naši banovini deloma v banovinskih domovih, deloma pa s pomočjo karitativnih organizacij in s pomočjo družinske odgoje na deželi. Banovina ima dva otroška doma, namreč v

Ljubljani in v Mariboru. V prvem je prostora do 30 otrok v predšolski dobi, v drugem pa za 120 otrok po večini šoloobveznih. Ko otroci dorastejo, jih oddaja v učenje obrti, ali pa jim zavod preskrbi delo. Lani sta oba zavoda sprejela 168 otrok, oddala pa 119. Skupno je na banovinske stroške z onimi v podelitvi 399 otrok. Poleg tega pa banska uprava oskrbuje na zasebnih stanovanjih še 59 šolo-obveznih otrok. V reji pa je poleg tega še 280 otrok na banovinske stroške. Banovina vzdržuje tudi razne počitniške kolonije ter podpira društva, ki se s tem bavijo. V naši banovini je 48 trajnih zaščit za otroke ter 25 Vincencijevih konferenc in

Radio - rešuje

Brezžične oddajne postaje v Ameriki rešujejo poplavljenе ljudi

Ljudje, ki so morali pobegniti pred valovi naraslih rek v Ameriki, hodijo sedaj na državne urade prositi, da bi se smeli vrniti, ker so vode že toliko otekale.

Ko je proti koncu meseca januarja v Ameriki nastala tista velika povodenj, je radio nesrečnemu prebivalstvu napravil nešteto velikih uslug. Znano je, da so takrat prestopile bregove velike reke Ohio, Mississippi in Kentucky, katere so ponekod narasle celo za 25 metrov nad normalo, da so se te velikanske vode razlile do 30 kilometrov na daleč od bregov, da so bila pod vodo majhna in velika mesta, nekatera celo s 3.400.000 prebivalci, da so vode pokrivalo desetstisoče kvadratnih kilometrov rodovitnega sveta in tovarniških naprav. V tej strašni nesreči, ki je zadela prebivalce prizadetih krajev, je bil radio pravi rešitelj.

Vsako uro so radijske postaje iz vseh ogroženih krajev sproti poročale, kako je sedaj v njihovem ozemlju. V Ameriki namreč ni velikih brezžičnih oddajnih postaj, kakor pri nas v Evropi, ampak ima tamkaj vsak kraj svojo malo brezžično oddajno postajo. Sedaj je to prišlo prav, ker so vse te postaje lahko sproti obveščale javnost, kako je. S pomočjo teh postaj je svet izvedel, kako se godi ljudem v poplavljenih krajih in od njih je časopisje črpalo svoje novice. Kadar pa so vode zalile tudi oddajno silo teh malih postaj, takrat so začeli oddajati na kratkih valovih svoje novice, tako da so potem večje postaje, ko so to novice ujele, lahko poročale naprej.

Toda radio ni služil samo golemu poročanju, kar je naposled bilo le tešilo za radovednost neprizadetih, marveč se je uspešno udeleževal v pomembnem delu, ko je bilo treba organizirati pomoč ljudem, ki so bili v sili. Tukaj je na primer bilo treba klicati na pomoč v skrajni sili, tam zopet je bilo treba svariti pred novo nevarnostjo, ki se je bližala. To je bilo zlasti potrebno v velikih mestih, kjer so vode uničile elektrarne ter je bilo mesto brez luči. Drugje je zopet radio popraščal po stari ženi, za katero so spraševali svojci, ki so vedeli le to, da se je revica rešila, niso pa vedeli, kje je. Nekje je začela groziti kužna bolezen. Manjkalo je cepiva zoper to bolezen. Radio je ponesel klic na pomoč v svet, da so iz velikih mest poslali cepivo. V dveh urah je bilo cepivo na mesto. Letalo ga je prineslo.

Malo mestece, ki je stalo sredi voda, je po radiu prosilo na pomoč večja mesta izven poplavljenega ozemlja, naj mu pošljejo gasilskega orodja, ker s sedanjim orodjem ne morejo več gasiti nastalih požarov. Vse ceste so bile pod vodo, edino le ena avtomobilska cesta je bila še prosta. Po tej je v nekaj urah prihitela gasilska pomoč.

V drugem mestu so bili ljudje vsi zbegani in je grozila velikanska panika. Zupan se je poslužil brezžične postaje, po kateri je ljudem naznanil, da je voda dosegla svoj višek in da je sedaj največja nevarnost že končana. Drugje je voda pokončala generator v elektrarni. Mesto prosi, naj mu pošljejo drug generator. V nekaj urah je generator na mesto. Prineslo ga je letalo, ker drugače ni bilo mogoče. Vse drugo je namreč bilo pod vodo, samo letališče je slučajno bilo še prosto. Tam je zmanjkalo živeža. Radio prosi: »Pošljite nam toliko in toliko tega in onega!« Rdeči križ organizira takoj potrebno pomoč.

Nihče, ki ni bil zraven, ne ve, kaj se to pravi, ko je v nevarnosti en milijon človeških življenj. En milijon ljudi je brez strehe, škode pa je mnogo stotin milijonov dolarjev, katere siromakom nihče ne bo povrnil. Kdo pa naj jo povrne? Kdo pa se je še kdaj zavaroval zoper vesoljni potop? Saj kaj takega nihče ni pričakoval. Ljudje so mirno živeli v svojih hišah, katere so bile tako daleč od vode, da niti misliti ni bilo, da jih bo kdaj odločil pregled taka strašna povodenj. In vendar se je zgodilo, da je voda drla na metre visoko nad stropi njihovih hiš. Sledila je stiska in obup, grozeča revščina, lakota, bolezn, požar in celo rop! In sredi te strašne zmede deluje nekaj desetih malih brezžičnih oddajnih postaj, kjer napovedovalci in inženjerji ter delavci vztrajajo ter pogumno opravljajo svojo težko dolžnost. Ne menijo se za to, da

po cestah okoli njih že divjajo vode, ne menijo se za spanje in počitek, ker je treba brez nadomestila biti na nogah noč in dan ter na vse strani pošiljati klice na pomoč, pošiljati poročila ter tako omogočiti, da se je vsa ameriška javnost pravočasno zavedla strašne nesreče ter hitela na pomoč.

Tukaj se je vendar enkrat izkazalo, da tehnika ni bila v službi razdiranja, ampak v službi pomoči za trpečega človeka. Radio tukaj ni služil zabavi, ampak je reševal človeške dobrine ter človeška življenja. Junaški ljudje so v kljub nevarnosti prisilili mrtve aparate, da so jim služili in pomagali reševati, dokler voda ni uničila strojev, aparatov in anten.

Ta orjaški kip »leva iz rodu Judae« so Italijani postavili v glavni ulici v Addis Abebi.

Učitelj plavanja uči drsati.

Velike parade so imeli v Italiji, ko se je rodil sin sedanjega prestolonaslednika. Množica manifestira pred prestolonaslednikovo palačo v Neaplju. Na vratih palače visi bel trak, znamenje, da se je v tej hiši rodil sin.

Največje poslopje na svetu

V Londonu sedaj grade poslopje, ki bo pač največje na vsem svetu. To je veliko razstavno poslopje Earl's Court, katero bo meseca maja letos izročeno svojemu namenu in javnosti. Poslopje je tako veliko, kakor velika londonska cesta Trafalgar Square, če bi čez to cesto napravili streho. Vsebinsko je v poslopiju prostora za 47 milijonov kubičnih čevljev. Poslopje je dvakrat večje kakor znamenita londonska katedrala sv. Pavla. Gradili so poldrugo leto, veljalo pa je 1.300.000 funtov šterlingov.

Ni si mogoče misliti težjega stavbišča, kakor je bilo to, na katerem so morali graditi to največje poslopje sveta. Saj se na tem stavbišču križa šest železnic ter nekaj podzemeljskih železnic. Vse poslopje je bilo zato treba tako rekoč v zraku graditi. Napraviti so morali 60 podzemeljskih orjaških mostov, kateri so iz betona ter tako močni, da nosijo vso velikansko zgradbo. Samo dovažanje stavbenega gradiva na stavbišče je bila znanost za se. Posebni izvedenci so sedeli v pisarnah posameznih dobaviteljev ter urejali, kako se bo ta in ta material dobavljal na stavbišče. To je bilo silno težavno delo, če pomislimo, da je samo jednodelne dele dobavljalo 11 različnih tvrdk. Vsega skupaj so porabili 14.000 ton jekla. Ze to priča, kako veliko je poslopje. Poleg tega so porabili 80.000 kubičnih jardov (en jard je 91,4 centimetra) cementa. Vsega zidanega prostora je 310.000 kvadratnih čevljev.

V glavni dvorani bo prostora za 22.000 sedežev. Toda le 6000 sedežev je stalnih, druge bodo lahko vzeli ven, da bo dvorana na razpolago za

Sloveča ameriška krotilka divjih zveri Ruby Wood je svojega 3 leta starega leva tako zdresirala, da se zver sedaj vozi z njo v avtomobilu ter gre celo v kavarno.

razne prireditve. V glavni dvorani in v drugih prostorih, pisarne in stopnišče, nikdar ne bo dnevnih svetlobe, ker tu nikjer ni nobenega okna. Sredi ogromne dvorane je plavalni bazen, ki je 200 čevljev dolg ter 100 čevljev širok. Urejen pa je tako, da hidravlična sila pod lahko dvigne ter bazen izigne ter nato ljudje nad njim hodijo, kakor bi nikdar tam ne bilo kopališča.

Sadje iz Indije Koromandije

Ceprav je Indija že od nekdaj znana kot dežela velikih čarobnosti, saj smo že kot otroci občudovali deželo Indijo-Koromandijo, vendar človek še vedno znova sliši o njenih posebnostih, katerih še ne pozna. Nobena druga dežela sveta tako razkošno ne deli krasnih naravnih darov, slastnih in lepih sadežev, kakor Indija. Nikjer na svetu ni tako različnega in tako čudovito okusnega sadja, kakor je v Indiji. Kar čudno se človeku zdi, da mora strmeti, ko vidi, kake oblike in barve ima indijsko sadje. Nekatero sadje je tako veliko, da ima v premeru kar dve tretjini metra, drugo je spet tako majhno, da ima le nekaj centimetrov v premeru. Ena vrsta sadja je težka kar 20 do 30 kg, druga vrsta pa le nekaj gramov.

Največji drevesni sad je tako zvana »mangka«, ki je kakih 80 centimetrov dolga in 30 centimetrov debela in je včasih do 30 kg težka. Kajpada tak sad ne raste na kaki tanki drevesni mladiki, ampak zraste kar na debelu ali pa na kaki debeli veji. Meso tega sadeža, ki je rumenjakove rumene barve, je nenavadno pikantno ter po svojem sladkem okusu spominja na med. Toda tudi peške so dobre. Domačini jih pečejo ter nato prav z užitekno jedo.

Takih čudnih sadežev je v Indiji polno. Se več pa jih je, če preiščemo in štejemo zraven tudi sosednja otočja. Na Malajskih otokih je nenavaden sad, ki ga imenujejo »durijan«. Njegov sad je bodičast, kakor nekako naš kostanj. Ta bodičast lupina pa je tako trda, da jo morajo razklati samo s sekiro ali pa kakim težkim nožem. Ko pride Evropec do sadu samega, začuti tak silen vonj, da sploščevajo evropski nos tega vonja sploh prenašati ne more. Toda Kitajci in Malajci ga zelo radi vohajo. Ko pa se Evropec tega vonja navadi, takrat mu pa sad sam tudi gre v slast. Meso je rožnate barve ter je za tistega, ki more prenašati tak vonj, poseben užitek. Angleški naravoslovec Russell Wallace popisuje ta sad takole: »Močen okus kakor po maslu, ki pa je tudi precej tak, kakor so mandlji, vendar je vse skupaj kakor nekaka jajčna smetana. Tako približno bi človek mogel povedati, kakšen okus ima ta sadež. Ko človek uživa ta sad, začuti v svojem nosu vonj, ki spominja na skuto, na čebulno polivko, na ribezovo vino ter še na marsikaj drugega dobrega. Ceprav sad ni ne sladak, ne kisel, ter niti ni posebno sočen, vendar je vse tako dobro, da človek ne pogreša niti enega niti drugega.

Rešitev nagradne križanice z dne 14. februarja 1937

Vodravno: 1. in 73. Berite, naročite le naše časopisel, 15. Iva, 16. vile, 17. rasa, 18. kad, 19. Rama 20. Savica, 21. Dora, 22. arena, 24. vaja, 25. kanal, 27. puta, 29. Morava 32. made, 34. oda, 35. sad, 36. ilo, 38. Mirim, 40. Lora, 41. Koseze, 42. Tine, 43. oka, 44. kup, 46. ave, 47. roman, 48. most, 50. parola, 52. Sara, 54. opolo, 57. Dole, 60. Donat, 63. rima, Marina, 67. Kato, 69. Ema, 70. kita, 71. kolo, 72. loč, 73. glej zgornaj.

Navpično: 1. bira, 2. Eva, 3. rame, 4. Ivana, 5. Tisa, 6. Ela, 7. Neva, 8. arija, 9. raca, 10. osa, 11. čada, 12. ikona, 13. Tara, 14. Eda, 23. rudokop, 24. vodopad, 25. kamerad, 26. lemenat, 27. polom, 28. Taras, 29. mak, 30. risar, 31. vozol, 32. mitos, 33. dinar, 35. sak, 37. lev, 39. Rim, 49. tlaka, 51. olik, 53. anali, 54. orel, 55. Oman, 56. Omis, 58. orač, 59. Enos, 61. okop, 62. Atos, 64. ime, 65a. ate, 66. alo, 68. oče.

Rešitev zlogovnice

Opravičilo, ustoličenje, tulipanovec, socializem, zrakoplovec, Eleonora, entuziazem, Evharistija, esejistika, temperatura, vprašalnica, osvobodjenje, turistika, paleozoik, prepisovalec, Estremadura, telepatija. — O pustu so zrele neveste, v postu pa preste.

Rešitev številnice

Vest, čuk, pij, lan, red. — Sveti Valentin prinese ključke do korenin.

Izmed onih, ki so križanico pravilno rešili, so bili izžrebani v četrtek, dne 18. februarja ob 3 popoldne sledeči:

1. Tominec Leopold, Ljubljana, Žitnikova ulica 7. 2. Krušič Anton, pos., Vel. Mengeš 12, p. Mengeš. 3. Savelli Josip, viš. poš. kontrolor, Celje, Cankarjeva 4. 4. Klančnik Pavlina, učit., Mošnje št. 3, p. Radovljica. 5. Vrvišar Katinka, Novo mesto, Kapiteljska 14. 6. Drobež Stanko, brivec, Dravje, p. št. Vid nad Ljubljano. 7. Dolenc Dana, dijakinja, Gor. Sava 31 p. Kranj. 8. Vodopivec Anton Alfred, učitelj v pok., Ljubljana, Pot na Drenikov vrh 12. 9. Poldka Glavač, Gameljne, p. št. Vid nad Ljubljano. 10. Kristan Mila, učit., Ljubljana, Miklošičeva c. 17-IV.

Za prihodnjo pravilno rešitev križanice je zopet razpisanih 10 nagrad v obliki enomesečnega brezplačnega pošiljanja »Slovenca«.

Storklja je 5-letnemu Tončku prinesla sestrico. Ko jo je Tonček delj časa opazoval, je dejal: »Oh, mamica, saj nima ne las ne zob! Pošteno so nas ogoljufali, ko so nam prodali tako staro punčko!«

Kako se je srnica rešila

Bilo je nekoč v avgustu, pripoveduje nekdo v češkem listu, ko je prišel moj oče iz Prage v Kopništ in me vzel s seboj, da sva se šla kopat v bajer. Nenadoma sva zaslišala krik otrok. Daleč od kričečih otrok je skočila neka žival v ribnik, a šele čez nekaj časa sva jo videla, ko je šla 10 metrov od brega, plavalna proti njemu. Šele ko se je približala, sva jo spoznala: bila je mlada, nežna srnica, brez rožičkov. Kmalu pa je spoznala, da ne more preplavati širokega ribnika in se hoče spet obrniti proti bregu. Sile pa ji začno pojemati, iznad vode molli le smrkovi in uhlija. Splavam do srnice, položim si jo na hrbet, njene prednje nožice si denem na prsi in odplavam potem počasi na breg. — Zvečer sem vprašal gozdarja, ali je že kdaj videl plavati srno? Odvrnil mi je, da še nikoli in da niti ne ve, ali zna srna plavati. Ko sem mu povedal današnje doživetje, mi skoraj ni hotel verjeti. Zanimal se je, ali me je kaj opraskala. A tudi v smrtni grozi se je srnica tako nežno držala moje plavalne obleke, da je ni niti malo poškodovala.

»Kaj naj sedaj počnem? Ritemsko smučati ne znam, skočiti si ne upam, obračati se še nisem naučil, kako naj si odpnem smuč, tega mi pa učitelj smučanja še ni povedal.«

Jaka je prišel h krojaču: »Slišal sem, da vam je moj sin še vedno dolžan, ko ste mu pred dvema letoma naredili obleko. Ali je to res?«

»Seveda je res!« je pritril krojač. »Ali ste prišli, da tisto zadevo poravnava?«

»Tisto sicer ne! Pač pa bi rad vedel, ali bi hoteli tudi meni narediti obleko pod istimi pogoji.«

Obtoženec: »Samo mir sem hotel napraviti med njimi, ki so se topli, nič drugega, gospod sodnik!«

Sodnik: »Pa ste moža tako dolgo topli, dokler ni brez zavesti oblekal na tleh?«

»Seveda, ker pa drugače ni dal miru!«

Gospodinja: »Ana, drevi bodo z gospodom prišli trije gostje k večerji.«

»Prav gospa, samo to mi še povejte, ali želite, da še pridejo, ali pa naj jih več ne bo?«

ZA BOLNIKE S SLADKORNO BOLEZNIJO.

Pomarančni narastek

Mešas na ognju: sok 4 pomaranč, nastrgano lupino ene pomaranče, 2 jaja, četrt litra belega vina, 2 tableti saharina; dodaj 2 listka želatine. Potem napolniš kozarce in daš na hladno.

Telečji ragù (za tri osebe)

Razrežeš pol kg puste teletine na velike kosce, opečeš meso lepo rjavo v 100 gr presnega masla, potreseš s 30 gr moke. Dodaj dve žlici paradižnikove meze, naliješ vode (ali lahke mesne juhe) in dušiš tričetrti do 1 ure, do mehkega. Če hočeš, daš v omako malo kisle smetane.

12-4 Tenis flanela za perilo in pi-
zame, dobra kvaliteta, meter Din 5.50

BELI TEDEN
teden najnižjih cen.

Zahtevajte takoj
brezplačen cenik od trgovske hiše

Kastner & Ohler
Zagreb.

Sport

Znani avstrijski športnik Hugo Meisl je ne-
nadoma umrl — zadela ga je namreč srčna kap.
Avstrijski športniki, zlasti nogometaši, bodo zelo
pogrešali tega zaslužnega športnega strokovnjaka
in organizatorja.

Tekmovalcem za prvenstvo LZSP. Vsi tekmo-
valci za prvenstvo LZSP (ki se vrši 20. in 21. t. m.
na Crnem vrhu), ki reflektirajo na prenočišča pri
Sv. Križu, naj se takoj po prihodu k Sv. Križu
javijo v gostilni Kopsler službujočemu odborniku
Akademskega športnega kluba goep. Rögerju, kjer
bodo dobili tozadevna navodila. — Akademski
športni klub.

Razpis

SK Mura v Muraki Soboti priredi dne 7. marca
1937 s startom in ciljem na stadionu Viteškega kralja
Aleksandra I. Zanimljiva propagandno cross-country
tekmovalci: 1. Za juniorje C tek na 2500 m. 2. Za
seniorje tek na 5000 m. Prijave je poslati na naslov:
Trušil Ciril, Murska Sobota, banovinska bolnišnica, naj-
kasneje do 1. marca 1937. Prijavnine ni. Tekmovanje
se vrši popoldne ob 1. Prvoplasirani prejmejo diplomo.
Tekmovanje se vrši deloma na tekalšču, dolgem 375 m.
z dvema nedvigljivima zavojeva, posutem z ugaski,
deloma pa po travnikih in gozdu. Tekmovanje se vrši
po pravilih JLAZ.

SK Slovan. Članski sestanek se vrši danes ob
pol 8 pri Krnšiču, katerega se morajo vsi igralci si-
gurno udeležiti radi skorajšnjih prvenstvenih tekem.
— Po sestanku se vrši seja upravnega odbora, katere
se morajo vsi odborniki udeležiti radi važnosti dne-
vnega reda.

STK Moste. Vsi igralci, ki so v nedeljo trenirali,
morajo priti drevi ob 20 na sestanek, v nedeljo ob
2.30 pa na igrišče. Mladike radi treninga in sicer ob
vsakem vremenu. Zadržki naj se sporoče.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov (službe-
no). Prva seja novovoljenega odbora se vrši v soboto,
dne 20. t. m. ob 18 v klubski sobi kavarna Union, vhod
iz Franciskanske ulice. Zaradi važnosti dnevnega reda
udeležba vseh gg. odbornikov obvezna. — Tajnik I.

Vremenska poročila

Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, Tujsko-
prometne zveze v Mariboru, Jugoslovanske Zimske-
športne zveze, Slovenskega planinskega društva in
Meteorološkega inštituta Ljubljanske Univerze po sta-
nju dne 18. februarja 1937 ob 7 zjutraj.

Erjavčeva koča na Vršču: —40 C, sneži, 120 cm
snega.
Bokinja Bistrica: —10 C, oblačno, 30 cm snega
na 30 cm podlagi.
Dom na Komli: —30 C, oblačno, 40 cm snega
na 120 cm podlagi.
Dom na Kravcu: —40 C, oblačno, severozapadnik,
50 cm snega na 30 cm podlagi.
Velika planina: —30 C, oblačno, 30 cm snega
na 30 cm podlagi.
Menina: —30 C, 20 cm snega na 120 cm
podlagi, sever, po malem sneži.
Mariborska koča: —30 C, sneži, 15 cm snega
na 30 cm podlagi.
Ruška koča: sneži, 20 cm snega.
Peasek: —30 C, 20 cm snega na 30 cm podlagi.
Seniorjev dom: —40 C, 25 cm snega na 60 cm
podlagi.
Smrekovec: 20 cm snega na 70 cm podlagi.
Mozirski koča: 30 cm snega na 60 cm podlagi.
Logarska dolina: —40 C, 15 cm snega na 80 cm
podlagi.
Celjska koča: —30 C, 15 cm snega na 30 cm pod-
lagi.
Maribor: —30 C, 10 cm južnega snega.
Ratče: —30 C, po malem sneži, zapadlo 40 cm
snega na 30 cm podlagi.
Planica: —30 C, po malem sneži, zapadlo 60 cm
napol snega na 50 cm podlagi, mala skakalnica
in drsalnišče uporabljivo.
Kranjska gora: —30 C, po malem sneži, zapadlo
40 cm snega na 35 cm podlagi, sankališče uporabljivo.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 19. februarja: 11. Solška ura: Žuželke kot
ljudska hrana (g. prof. Rafael Bačar) — 12. Sprehod
po Balkanu (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas,
spored, obvestila — 13.15 Operna glasba (Radijski
orkester) — 14. Vreme, borza — 18. Ženska ura: De-
lavski družina (gđ. A. Leharjeva) — 18.30 Ravel:
Koncert za klavir in orkester (plošče) — 18.40 Fran-
coščina (g. dr. Stanko Leben) — 19. Čas, vreme, po-
ročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Dr. Bo-
židar Sirola (Zagreb) — 19.50 Zanimivosti — 20. Po
domače (Sodelujejo: gg. Svetozar Banovec, Vekoslav
Janko in Avgust Stanko) — 21. Radijski orkester — 22.
Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 19. februarja. Belgrad-Zagreb: 20. Kon-
certni večer. — Dunaj: 19.30 Sodobna klavirska galsba.
— 20.10 Pester program. — 21.10 Nabožna glasba. —
Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba. — 21. Simfonični kon-
cert. — Rim-Bari: 20.40 Opereta. — Praga: 19.10 Laska
glasba. — 20.05. Erolčne meledije. — 20.30 Igra. —
Varšava: 20.10 Verdijeva opera „Aida“. — Hamburg:
20.10 Operna glasba. — Köln: 20.10 Voljaški večer. —
Frankfurt: 20.10 Vokalni koncert. — Monako: 20.10
Opereta „Nedeljski otroci“. — Bamunster: 19.40 Zhor. —
20. Igra. — 21. Wolfve skladbe. — Bukarešta: 19.35
Opera. — Toulouse: 21.30 Simfonični koncert.

POMLADNI LIPSKI SEJEM 1937

ZAČETEK 28. FEBRUARJA

60% popusta na vozovnicah nemških železnice
znatni popusti na železnica drugih držav

Vsa pojasnila daleta častna zastopnika:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Tyrševa c. 33 — Tel. 27-62
JOŽEF BEZJAK, MARIBOR, Gosposka ul. 25 — Tel. 20-97
in ZVANICNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, BEOGRAD,
Knez Mihajlova 33/I — Telefon 24311

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročitvi. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm
visoka pletiva vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Službodobne

Vrtnarja

samca, povsem izvežba-
nega, iščemo za takoj. —
Ponudbe upravi »Slov.«
pod »Wilsonia« št. 2423,
Bled II.

Podjetje v Ljubljani

išče uslužbenca z aka-
demsko izobrazbo. Zna-
nje francosčine, nemščine
in srbohrvaščine je ob-
vezno. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Samostojen«
št. 2407.

Inžener

ali absolvent tekstilne šole,
brezhibnega značaja,
dobrega obnašanja, spo-
soben za obiskovanje
strank, z znanjem držav-
nega in nemškega jezika,
se išče! Zeljena je iz-
črpa ponudba z naved-
bo starosti, prakse, sed-
anje službe, plačilnih za-
htev in dneva vstopa. So-
udeležba mogoča, če nu-
dilec razpolaga s 150.000
Din. — Ponudbe upravi
»Slovenca« Maribor pod
»Arijec« št. 2485.

Posrednik

ki zna samostojno kuhati
in opravljati vsa hišna
dela, sprejemni takoj. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 2497.

Dele

zdravo, pridno in pošte-
no — sprejemni k devet-
mesečnemu otroku za do-
polndne in popoldne. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 2495.

Posredstva

Več stavbnih parcel
prodani pod ugodnimi po-
goji. Pojasnila se dobe:
Vižmarje 59.

Enonadstropna hiša

z dobro vpeljano gostilno
in lokalom za trgovino,
v lepem kraju Dolnjeke,
blizu farne cerkve in ob
državni cesti, ter z lepi-
mi gospodarskimi poslop-
ji in vrtno, ugodno na-
prodaj. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 2453.

Zivali

Nagrado

dobi oni, ki pripelje po-
polnoma črnega, velikega
psa ovčarja, ki se je iz-
gubil, na dom — Cesar,
Gospodstvska cesta 10.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
lepo, z vrtno, oddam. —
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 2496.

Službe iščejo

Teško biti je brez kruha,
glad mori samo lenaka.
S par vrtičkimi poboraj,
vse dobil boš, — nič ne
maraj.

Gospodična

trgovsko in pisarniško
naobrazena, išče v Ljub-
ljani nameščenje. Sprej-
me vsako primerno delo.
Cenj. ponudbe upr. »Sl.«
pod »Aifro« »Skromna«.

Mariborsko gledališče

Petek, 19. februarja: Zaprt. — Ples v Savoyu. Gostuje
primadona ljubljanske opere Zlata Gjurgjenčeva.
Znane cene.

Prodamo

Prijatelj, kom po na svo
Prodajal, kar imam
Postavlja! Kdor pri nas
prda s lahkoto in se
čudi.

2951

DRVA
PREMOG
IVSCHUMI
BOLENIŠKA
CESTA

Nugavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje trdka Karl
Prelog, Ljubljana, Zidov-
ska ulica in Stari trg. (1)

Blagajna

»Wertheim« št. 3, skoraj
nova, napredaj. Na ogled
pri Gustinčiču, Maribor,
Tattenbachova 14.

Objave

Poslušajmo nas, objave,
ne pot miru in spravi!
Na svetlo naj zavade mir,
če ne, bo vse pobral auditor!

Naznanjamo,

da g. Gradnik Franc ni
več pri nas uslužben od
31. januarja t. l., zaradi
tega ne odgovarjamo za
nikake kupitje, katere bi
event. sklenili za nas ra-
čun. — »Weiner i Weiss,
Zagreb-Ljubljana. (a)

Zatisnil je včeraj svoje trudne oči in odšel po plačilo v večnost naš dolgi
oče, brat, stari oče, praded in stric, gospod

Mihael Frančič

davčni upravitelj v p.

previden s tolažili svete vere, v 84. letu starosti. — K večnemu počitku ga spre-
mimo v petek, dne 19. februarja 1937, ob 4 popoldne iz Dalmatinove ulice 2
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Graz, Krško, Celje, dne 17. februarja 1937.

Zalujoče rodbine:

**Verovšek, Weinberger, Zesser, Spitzer,
Korošec, Zupan, Ferjen**

Barclay:

48

Rožni venec

Roman.

V svoji skrbi je storila Jana nekaj, kar bi ji sicer
nikoli ne kanilo v glavo. Odprla je vrata na ploščad
in se neslišno zmuznila okoli hiše do odprtega knji-
žničnega okna. Nekoliko jo je plašilo, da se tako krade
v njegovo bližino, a potolažila se je z izredno okol-
nostjo.

Jana je pogledala v sobo. Garth je sedel od strani
na stolu in zakrivajoč si z rokami obraz ihtel, kakor
je bila včasih čula ihteti može, ki so brez glasu pre-
stajali najhujše operacije in jih je bolečina premogla
še le potem.

»Moja žena, moja žena!« se je trgalo vedno znova
z njegovih ustnic.

Jana se je spet tiho splazila proč. Kako je to
zmogla, sama ni vedela. Toda neki notranji glas jo
je svaril, naj se ne izdaja, ker bo sicer vse izgubljeno.
Deryckove besede so ji zazvenele v ušesih: »Ako vam
je njegova in vaša sreča res pri srečju...«

Razen tega bo trajalo dolgo. Prav po tem viharju
mora pri mirnem preudarku prevladati v njem zavest,
da jo neobhodno potrebuje. Pismo je napisano, pa še
ni odšlo, gotovo bo potem narekoval novo. Prosil jo
bo naj pride — in v naslednjem hipu se mu bo pri-
vila v objem.

Jana je zato neslišno odšla. Ko je bila pospremlila
doktorja Roba in se uro pozneje vrnila v hišo, je našla
Gartha pri oknu; stal je tam in prisluskoval nešte-

vilnil glasovom zunaj, ki jih je zdaj že znal razliko-
vati. Čim je stopila v sobo, se je obrnil proti njej in
rekel prijazno: »Ali je bilo lepo v gozdu? Simpson
mora tudi mene odvesti po jedi tja ven. Medtem bi
pa mogla dokončati najino delo, ako niste preutrujeni,
gospodična Gray.«

Kmalu so bila pisma napisana. Tedaj je opazila
Jana, da njeno pismo nanjo še vedno leži na mizi;
samo znakom je bilo še treba pritisniti na kuverto. Za
čas ni vedela, kaj bi. Končno je vprašala:

»In kaj bo s pismom za gospodično Champion?
Ali ga naj odpošljem, kakor je?«

»Seveda,« je odvrnil Garth. »Ali pa še ni kon-
čano?«

»Menila sem,« je rekla Jana boječe, »morda bo-
ste po pripovedovanju doktorja Roba...«

»Doktorjeva zgodba nima z odgovorom v pismu
nobene zveze,« je dejal Garth zelo odločno, toda do-
stavil takoj prijazneje: »Spomnila me je samo...«

»Na kaj?« je vprašala Jana, ker je obmolnil, in
si pritisnila roko na sree.

»Spomnila me je samo, kako sijajna ženska je
gospodična Champion,« je odgovoril Garth Dalmain
in puhnil moder oblak cigarnega dima v zrak.

Edino sredstvo.

Ko je Deryck Brand na mali zapuščeni postaji
stopil iz železniškega voza, je s precejšnjo gotovostjo
pričakoval, da bo našel tam Jano. Pa kakor tudi se
je razgledoval na vse strani, ni opazil drugega ko svoj
kovčeg, ki ja sameval na tleh, ob koncu vlaka, kjer
so ga iztovorili. Iz postajnega poslopja je prišel usluž-
benec, en sam.

Nihče ni izstopil, in videti ni bilo nobene druge
prtijage. Sprevodnik se je vzel spet v svoj voz, do-
čim se je začel vlak počasi premikati.

Stari vratar si je pred jutrnjimi žarki zasenčil
oči in gledal za vlakom, ki se je krivil na ovinku in
po malem izginjal; potem se je mož leno nameril proti
kovčegu. Ko je Deryck Brand videl, da bo na ta način
trajalo še dolgo, preden bo imel svojo prtijago v ro-
kah, je rekel: »No, ali bo kmalu?«

»Kako izvolite?« je menil vratar.

»Svoj kovčeg bi rad?«

»Mar je to vaš kovčeg?«

»Moj, seveda! In lahko bi se že odpeljal, če bi
se malo poženil.«

»Grem po cizo,« je dejal vratar preudarno. Toda
ko se je vrnil s svojo cizo, so drveli zdravnik, kovčeg
in avto že daleč tam po cesti.

Mož si je spet zasenčil oči, pogledal po cesti in
menil pri sebi: »Bo menda že njegov kovčeg, ka-li.«
Potem se je vrnil k svoji ovseni kaši.

Medtem je brzel avto z zdravnikom proti Gle-
neeshu. Deryck je komaj čakal, da bi se sestal z Jano
in čul, kako so se stvari v zadnjih dneh razvile. Da je
ni bilo na postaji, ga je nekoliko skrbelo. Poznal je
Jano in je bil sklepal, da bo prišla ponj in se pogov-
orila z njim na samem, preden bi došel v grad.
Morda ni kaj v redu?

Naposled je ugledal grad in njegove stolpiče. Avto
je zavozil vkreber in se ustavil pred poslopjem.

Med večnimi vrati je sprejel Derycka Simpson.

»Gospod Dalmain je v knjižnici, sir Deryck,« je
rekel, in zdravnik je vedno bolj se čudeč odšel za njim.

Celoletna naročnina na:
Leposlovno in ljudsko knjižstvo
Zbirko domačih pisateljev
Zbirko mladinskih spisov
7 vezanih knjig mesečno Din 23.—
3 vezane knjige mesečno Din 11.—
4 vezane knjige mesečno Din 9.—
JUGOSLOVANSKA KNJIŽARNA

Meteor pade z neba

38.

Pri Tinčovi materi.

Profesor in debeluhar sta se takoj ko končani avtomobilski vožnji napotila proti hiši Tinčkove matere. Na pragu sta srečala Tinčkovo sestro, ki je bila že velika gospodična. Prosila sta jo: »Daj, sporoči materi, da bi rada govorila z njo o neki zelo važni stvari.«

Tinčkova mati ju je takoj poklicala v hišo. »Dober dan, gospa!« sta jo vlijudno pozdravila dečka. »Prišla sva k vam kot odposlanca vašega sina.« »Tako? Kje pa se spet potepa?« je neprijazno vprašala Tinčkova mati. »Saj se ne potepa,« se je Profesor odločno potegnil za Tinčka. »Vaše materinsko srce bi bilo na vso moč ponosno, če bi videlo, kako je Tinček čisto sam premagal orjaškega Gorila. To noč bo s Tončkom stražil meteor, ki smo si ga z velikim trudom priborili nazaj.« Obraz Tinčkove matere je postal takoj prijaznejši. »Dobro,« je rekla. »Ali bi mu lahko nesla toplo odejo in košaro jedil?« »Seveda, zakaj pa ne!« je odgovoril Profesor.

Medtem, ko je Tinčkova mati pripravljala jedila za Tinčka in Tončka, je Profesor navdušeno rekel Debeluharju: »Takole mater bi morala imeti tudi midva, ali ne, Debeluhar?« »Mhm!« je prekmal Debeluhar in se obližnil okoli ust. Ko je bila košara napolnjena z raznimi okusnimi prigrizki, sta se dečka poslovila in odšla. Spotoma sta z velikim tekom prigrizovala s surovim maslom obložen kruh, ki jima ga je podarila Tinčkova mati.

V globoki žalosti javljamo žalostno vest, da nas je dne 18. februarja 1937, po kratki in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere, za vedno zapustila iskreno ljubljena soproga, sestra, teta, botra, gospa

BAUMGARTNER MARIJA

babica, trgovka in hišna posestnica

Pogreb blagopokojnice bo v soboto, dne 20. februarja 1937 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Cesta na grad št. 47 na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 22. februarja 1937 ob 7 zjutraj v opatijski cerkvi.

Celje, Beljak, Velenje, Dunaj, dne 18. februarja 1937.

Žalujoči ostali.

Vsemogočni je poklical k Sebi danes ob 8 zvečer, po mukopolni bolezni, pokrepčanega s tolažili svete vere, našega preblagega slatega soproga, papana in deda, gospoda

Gustava Vodušek

šolskega ravnatelja in nadzornika v pok., imejitelja reda Belega Orla, Jugoslovanske krone in Sv. Save

K večnemu počitku ga spremimo v petek, dne 19. februarja 1937 ob pol 16 iz doma žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maša zadušnica se bo darovala v soboto ob 8 v župni cerkvi.

Trbovlje, Vitanje, dne 17. februarja 1937.

Globoko žaluječe rodbine:

Vodušek, Korošec, Moll, Kuhar.

* KINO *

TEL. 22-21 **UNION**

Danes nepreklicno sadnjiš!
Nesrečniki I. del
(Les Misérables)
HARRY SAUR

TEL. 27-30 **SLOGA**

Na splošno željo samo še danes!
Sense preteklosti

„HELENA“
LUISE ULLRICH - GUSTAV DIESEL

TEL. 21-24 **MATICA**

Nesrečniki II. del
(Les Misérables)
HARRY SAUR

Danes predstava samo ob 16 uri, obe večerni predstavi odpadeta valed koncerta

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnosti lista.

Ul Ana naznanja v svojem, kakor v imenu otrok tužno vest, da je njen predobri soprog, ozir. oče, stari oče itd., gospod

Ul Friderik

železničar v pokoju

v četrtek, dne 18. februarja 1937 po kratki, mučni bolezni, v 74. letu svoje dobe, bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 20. februarja 1937 ob treh popoldne iz mrtvašnice na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 22. februarja 1937 ob sedmih v stolni in mestni cerkvi.

Maribor, G. Dolž, Graz, 18. II. 1937.

Umrla nam je naša draga stara mama, gospa

Jenko Nežka

previdena s tolažili za umirajoče, v 89. letu starosti.
Pogreb blagopokojne bo v soboto, dne 20. februarja ob 4 pop. z Vidovdanske ceste št. 9 na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.
Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 22. februarja ob 7 zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1937.

Žalujoči ostali

Zahvala

Vsem, ki so nam ob prerani smrti našega nepozabnega soproga in skrbnega očeta, gospoda

Dr. JOSIPA STEGUJA

veterin. inspektorja, šefa vet. oddelka kr. banske uprave

izrekli svoje sožalje in počastili blagopokojnika s spremstvom na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom našo iskreno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo za poklonjeno cvetje in krasne vence: g. dr. Marku Natlačenu, banu Dravske banovine, Dravski sekciji Jug. vet. udruženja, mestni občini Celje, uradništvu kmetijskega oddelka kr. banske uprave, uradništvu kr. banske uprave, kakor tudi vsem ostalim darovalcem. Prišrna hvala g. dr. Leo Hribarju, direktorju drž. veterinar. bakteriološkega zavoda za poslovilne besede pri grobu. Posebej se zahvaljujemo gg. Borisu Benediku, abs. medicincu za njegovo prvo pomoč in zdravniku dr. Vinku Špornu. Iskrena hvala tudi vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih dneh stali ob strani in z nami sočustvovali.

Maša zadušnica bo v sredo, dne 24. februarja 1937 ob pol 8 pri frančiškanih.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1937.

Žalujoči ostali.

Zadružna elektrarna v Trbovljah

javlja žalostno vest, da je njen ustanovitelj in dolgoletni predsednik, gospod

Gustav Vodušek

šolski ravnatelj in nadzornik v pok., imejitelj reda Belega Orla, Jugoslovanske krone in Sv. Save

danes ob 20 legel k večnemu počitku.

Na njegovi zadnji poti ga spremimo v petek, dne 19. februarja 1937 ob pol 16 iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Blagopokojnika ohranimo v častnem spominu!

V Trbovljah, dne 17. februarja 1937.

Načelstvo

Županstvo občine Trbovlje

javlja pretresljivo vest, da je dne 17. februarja 1937 umrl bivši dolgoletni župan, gospod

Gustav Vodušek

šolski ravnatelj in nadzornik v pok., imejitelj reda Belega Orla, Jugoslovanske krone in Sv. Save

Pogreb blagopokojnika bo v petek, dne 19. februarja 1937 ob pol 16 izpred hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Zasluznemu pokojniku ohranimo trajen spomin!

V Trbovljah, dne 17. februarja 1937.